

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsako leto 20 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem doma za vsako leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Resna beseda učitelja-poslanca g. Jakliča.

Menili smo do sedaj, da resnost stvari povzroči resne besede. Učiteljsko gmotno vprašanje je resna, presna stvar. Kdor se s tem vprašanjem peča ali je kakorsikoli zainteresiran pri tem vprašanju, bo isto zvel resno in se ne bode igral skritnice z njim, kakor dela to naš kolega Jaklič v Dobropolju. O Veselinoči smo imeli shod za naše težave in pri tem shodu je Jaklič glavoval za resolucijo, ki zahteva od deželne zbornice, kot kompetentne oblasti, da se učitelstvu povišajo petletnice, dovolijo aktivitetne doklade, sprememba odstotkov v statusu itd. Za to resolucijo smo glasovali kakor en mož, tudi Jaklič z nami. Zahtevali smo to od dežele, toda nikjer ni bilo bratov naši resoluciji, kje naj dežela dobi pokritje za to. Jaklič zmanjša resnost našega shoda, ker trdi v »Slovenecu« z dne 18. junija t. l., da smo mi učitelji poslancem ukazovali, kje naj denar vzemo. Do slovnice iz »Slovenca«: Po družih deželah so bili učitelji ob takem vprašanju bolj previdni. Zahtevali so sicer resolucijo, a za drugo se niso brigali, najmanj pa so se utikali v stvari poslancev, zlasti pa so bili toliko modri, da niso poslancem ukazovali, kje naj denar vzemo. To je monopol kranjskih naprednih učiteljev. Basta! Tako Jaklič. Mi pa imamo slovesno vprašanje: Kje in kdaj smo mi ukazovali, kje naj poslanci vzemo denar? Kje in kdaj smo se vtikali v stvari poslancev? Na našem shodu ni bilo o tem najmanjšega govora od naše strani. Mi smo samo zahtevali resolucijo in jo bomo še, dokler ne pridemo do svojih krvavih pravic. Pač pa je gosp. poslanec Hribar omenil, obljubujoč pomoč slovenskih naprednih poslancev, da bode mogla dežela ugrizniti v kisljo jabolko (kakor indirektno vedno grize, n. pr. škofovi zavodi, afrikanski zamorčki itd.) ter zvišati

deželne doklade, ker tega je vredno učitelstvo. Vsak človek z normalno pametjo ve, da pri regulaciji učiteljskih plač ni druge poti, kakor ta, katero je poslanec Hribar navedel. Klicali smo Hribarju »živio«, ker je mož povedal brez olepševalnih fraz, kaj bode storiti deželni zbor. V drugem duru pa je zaigral več nekaj dni dr. Šusteršič na svojo kričečo politično lajno. Ta je kratko in malo kar napovedal, da rajše razbije deželni zbor, kakor bi dovolil kako povišanje doklad za regulacijo učiteljskih plač. Doslovno iz »Slovenca«: »Župan Hribar, ki ima navado, da vedno jako veliko govori pri vsaki priliki, je na shodu dejal (na učiteljskem shodu), naj se povišajo deželne doklade, da se pobišjajo učiteljske plače. Proti temu se moram najodločneje izjaviti. (»Dobro«-klici.) Raje razbijemo ves deželni zbor, nego bi kaj takega privolili. Jaklič piše v »Slovenecu«: »Tako so si prikrojili dr. Šusteršičeve besede, izgovorjene v čisto drugem smislu, nekateri (vsi, ki imajo razum ne samo nekateri) gg. kolegi, in sedaj vprašujejo javno po listih mene, ako se strinjam z izjavo, katera ni bila nikdar izgovorjena«. To nam jasno kaže, da je poslanec učitelj Jaklič popolna brezmočna marioneta dr. Šusteršiča, ker zagovarja stvari, katere se zagovarjati ne dajo od strani učitelja, pač pa le obsojati. In to govori dolge izjave, kakkega načelnika imajo »Slomškarja«, koliko je Slomškova Zveza »učiteljska« »Zveza« in kakšne kolege imamo — učitelji sploh. Rekli bi lahko nekaj o prodanih dušah, pa ne maramo razvijati tega častnega navedka. Jaklič piše dalje v »Slovenecu«, da je dr. Šusteršič za regulacijo in sploh katoliška narodna stranka, samo, da naj se upelje nov šolski davek. To je znana famozna ideja dr. Šusteršiča, naj bi plačevali ta davek taki, ki imajo dohodkov nad 5000 K. Nikjer v celi avstro-ogrski monarhiji ni upeljan še tak davek, ki je fenomenalna iznajdba brihtnega katoliškega advokata. In na kak odpor bi naletel ta davek v

višjih krogih, v prvi vrsti v cerkvenih! Sicer naj si pa zmešane katoliške glave zapomnijo, da se gre tukaj za regulacijo plač ljudsko-šolskih učiteljev, ki poučujejo na ljudskih šolah, od katerih imajo absolutno korist ljudje pod 5000 K dohodkov. Dalje se gre tukaj specialno za regulacijo kranjskega učitelstva. Res je precej ljudi s 5000 kron dohodki, toda ti se bodo odločno uprli sami plačevati poseben davek za ljudske šole, katerih koristi ne uživajo sami. Tak davek bi bil bolj umesten pri srednjih in visokih šolah, katere bolj uživajo imenovani 5000 K dohodkarji. Tak zakon bi tudi ne bil najbrž nikdar sankcioniran pri sedanjih razmerah. Pravzaprav pa so katoliški politiki ta davek pogladi med svet, da bi učitelstvo preslepili po eni strani, ljudstvo pa po drugi strani. Katoliška gospoda, ki sedi pri bogato obloženi mizi, katera pa je bogato pogrnjena iz ljudstva, tistega dobrega ljudstva izžetimi krajarji, ta gospoda učitelstvo in šole težko trpi, kako pač naj bi potem imela resne namene pomagati učitelstvu in to še posebno po veliki, veliki večini naprednemu učitelstvu. Dr. Šusteršič je rekel: Ravno zgoraj označeno stališče (ker namreč nismo nazadnjaki) enega dela učitelstva nam otežkuje postaviti se popolnoma ob stran učitelstva. Doslovno iz »Slovenca«. Tako priznava poglavar sam, da se ne morejo postaviti popolnoma ob našo stran pri regulaciji. Samo nekoliko, ali najbolj odkrito povedano: nič. Gospodine Jaklič, mi razumemo politiko, ki jo uganja katoliška stranka z nami in ki jo morate uganjati tudi vi. To je politika slepomišja ali skrivnolice. Mi še danes izjavljamo, da nam je vseeno, kako prirede regulacijo plač poslanci, mi ne ukazujemo način pridobitve za regulacijo, mi samo zahtevamo regulacijo in naj se tudi upelje nov šolski davek, vsaj ga mi ne bomo plačevali, ker nima nihče od nas 5000 K dohodkov. Tudi se ne brigamo, kje se bode dobila večina za ta ali drugi način pridobitve za naše izboljšanje. Poslanec

Jaklič gladi že sedaj pot svojemu stališču, kadar pride v deželni zbor na vrsto naša zahteva. Sodeč ga po njegovem zadnjem spisu v »Slovenecu«, bode se držal kakor iz bezgovega stržena narejen možic. Gosp. Jaklič naj nam oprusti na vsak način, da smo napravili tako primeru, zakaj, kdor dr. Šusteršiča zagovarja pri njegovem nastopu dne 19. aprila, ta je pač tak, kakor gori omenjeni možic. Seveda g. Jakliču se tudi ne mudi tako, da bi mu izboljšali plačo, ker on je v dobrem gmotnem stanju. Gospod kolega! Niso pa drugi učitelji tako srečni, kakor ste vi! Pomolite le glavo nekoliko iz katoliškega prepričanja in videli bode, kako životari večina učiteljev in dobili bode drugo prepričanje, ki Vas bode zbližalo z našimi težnjami. Ves spis v »Slovenecu« pa je napravil na učitelstvo slab utis in mi smo prav hvaležni Jakliču, da nam je dal indirektno pojasnilo na naše vprašanje v »Slovenskem Narodu«. Če se strinja s Šusteršičevo izjavo: »Raje razbijem ves deželni zbor itd.« Hvala g. Jakliču, da se je potrudil to pot na nepodpisano »javno vprašanje« odgovoriti. Da ga pa ne bode radovednost trla, zakaj naše »javno vprašanje« ni bilo podpisano, mu povemo, da bi se prvič vsi podpisali vsled obilice imen ne mogli navajati in ker drugi se ne gre tu za imena, ob katera bi se Jaklič potem brez konca in kraja drgnil, temveč se gre za stvar. H koncu si usojamo zopet vprašati: Kaj pa pravite vi na to, tisti kolikor toliko zavedni udje »Slomškove zveze«, ko uganja Vaš predsednik tako, za učitelstvo nekoristno politiko in hlapčevanje dr. Šusteršiču, ki je dokazan sovražnik šole? Napišite nam razpravo o novem šolskem zakonu, kako si jo predstavljate. Tako nenavadna iznajdba in obudovanje vredne bistri mi. Mi bomo z veseljem prečitali vse in morda še kaj dostavili, če bi ne prišlo na misel vam. Poslanec Jaklič pa naj pregleda sedaj svoj spis in našega in videl bode: »Kdo je pačil resnico in zavijal«, kakor pravi o nas v »Slovenecu«.

Kajdižev testament.

Zadnjič, ko smo poročali o veleznimivni pravdi Ane Šmale proti stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani, smo tudi obljubili, da prinesemo v našem listu razloge sodbe, s katero je c. kr. deželno sodišče v Ljubljani ugodilo tožbi in stolno cerkev sv. Nikolaja obsodilo v povračilo pravnih stroškov. Danes se nam je dostavila ta sodba in tako naj tedaj slovensko občinstvo izve, na kak naravnost uničujoč način se je izreklo deželno sodišče o pravnih zmožnostih kanonika Kajdiža in s kakim, po vseh določilih našega obdnega državlanskega zakonika neveljavnim testamentom bi prišla zopet enkrat precejšnja svotica v mrtve roke, da se ni pravočasno Ana Šmale ojunčila za boj zoper šenklaško gospodo, oziroma vrhovnega jurista v njeni sredi, kanonika Kajdiža.

Razlogi

sodbe se glasijo: Tožbenemu zahtevku je bilo ugoditi. Oporoka z dne 11. maja 1902 je kot pismena radi pomanjkanja pravne oblike neveljavna. Priznana je, da je bila zapustnica večša pisanju. To se razvidi tudi iz oporoke z dne 8. maja 1894, katero je podpisala ista s svojim krstnim imenom in primkom. Tudi ni sporno, da je spisal izpodbijano oporoko kanonik Tomaž Kajdiž.

Po določilu § 579 o. d. z., mora pa zapustnik, kateri je pustil svojo sledno voljo napisati po kaki drugi osebi, isto lastnoročno podpisati. Le v slučaju, da zapustnik ne zna pisati, zadostuje, da pristavi isti oporoki lastnoročno svoje ročno znamenje. — § 580 o. d. z. — To določilo bilo bi v smislu zakona uporabljati tudi tedaj, ko bi zapustnik vsled fizične oslabelosti ne mogel podpisati svojega imena. Slednje se pa glede zapustnice nikakor ne more trditi.

Po izpovedbi navedenih oporoknih prič in Tomaža Kajdiža, je prišla zapustnica, akoravno stara že 76 let, sama in brez vsake podpore od svojega stanovanja iz Streliških ulic v

LISTEK.

Pogreb v Srbih.

Spisal Anton Trstenjak.

Pogreb in zopet pogreb v našem prestolnem mestu male srbske kraljevine! In pogrebi v črni noči, v kateri vladajo duhovi! Brez zvonjenja in brez molitve! Ni molil pop za dušo pokojnika, ni jokali nihče! Hitro, kakor da bi treščila strela, zatisnila sta oči kralj in kraljica, a še hitreje so ju izročili materi zemlji, samo da bi hitro zabili in nikdar več ne videli vladarja, kateri je storil toliko sramote rodni zemlji in toliko krivice rodnim bratom.

Kakor buče na sladki med, tako hlastno so planili mnogobrojni častniki iz vseh mest Evrope v Beligrad, da bi vse to videli na licu mesta in da bi svetu poročali, kakšen je srbski narod. Posebno vlogo sta imela dva žurnalista, Mažar in Nemec. Pečali se bomo samo z Nemcem. Kar Nemec v srou nosi,

to je sedaj spet pokazal, a to na toli fin način, da je premamil in oslepil tudi razsodnega čitatelja.

Dejstva ne more prikrivati nihče: tudi Nemec ne more tajiti, kar zna in vidi vsa Evropa. A ves svet ve, da se je tako moralo zgoditi, in, ako so Srbi hoteli spasiti domovino in prestol, morali so odstraniti Aleksandra in Drago, a na kraljevski prestol poklicati slavni rod Karagjorgjevičev. Narodna skupščina in senat izvolila sta posebno odposlanstvo, katero se pokloni novemu kralju. Ali kakšno je to odposlanstvo? Nemški častnikar je vrgel nanje prvi madež. Poročal je namreč, da ti odposlanci nimajo niti toliko denarja, da bi si kupili obleke! Ni sicer sramota, ako človek nima denarja, ali nekaj je že, ako se poroča, da pojdejo reveži po kralja!

Nenavadne pogrebe so imeli Srbi v Belemgradu. Bili so čudni in neevropski! Kralja in kraljico so pokopali, kakor se pokopavajo pri nas

berači in okuženi ljudje. Namesto črnih zastav, katere so znak žalovanja, plapolale so raz belogradske palače in hiše vesele srbske trobojnice, kakor da bi se slavilo narodno slavlje! Jokal se ni nihče, vojaki so celo veselje vriskali, pili in peli, a ves narod, meščan in seljak, pa je ploskal in klical živio in slava! Ali ni to res čuden narod, ta srbski narod! Metropolit je pohitel v cerkev, stopil je pred oltar, povzdignil je oči k Bogu in je na ves glas zapel veselo zahvalno pesem, da je Bog spasil Srbijo in narod in da je bila volja božja, da se je vse tako zgodilo in srečno izvršilo. Slavil je zaroto in zarotnike ravno tako, kakor narodna skupščina. Ali čudno, zarotniki so sklenili, da ne sprejmo nikake nagrade na noben način. V drugih deželah, zlasti na Mažarskem, nimajo takih navad.

Zopet se je pokazalo, kako je svet nehvaležen! V stiski in težavi zapuščajo te — prijatelji! Ni car, ni cesar, ni kralj ne bode v srcu žaloval; vsakdo se uklanja resnobi veli-

kega dogodka, a črnogorski tast je celo streljal s topovi od same radosti, po Cetinju je svirala godba vesele budnice in popotnice ravno tako, kakor veselo so godli godci v grozovitih noči v Belomgradu! Mi to umejemo.

Potem so pokopavali kraljeve morilce. Na poslednjem potu so jim izkazovali vse časti; narod je bil ginjen in potrt; rosilo je marsikatero oko! Ali ni to res čuden narod, ta srbski, barbarski narod, ki ne spada v prosvetljeno Evropo!

In kakšne narodne časti so jim izkazovali? Čudne so tudi te časti, sam zlodej jih umeje, evropski Nemec — ne. Kakor je bilo čudno in »neveličastno«, da so se srbski poslanci na skupščini ob volitvi kralja pokazali v »narodni« noši in da je samo Avakumović s svojimi tovariši bil v »evropskem« fraku, ravno tako je bilo smešno, kako so pokopali srbske častnike. Poslušaj in strmi, Evropa! Spremljali so jih vojaki in meščani so peli žalostinke kakor kake stare »narikačce«, in to so neki »po-

grebalnije plačiče, kakor so že običajni v Rusih. Ali smeh se je polotel nemškega poročevalca, ko je videl na svoje oči, da je jeden vojak ves žalosten in potrt stopal tik za krsto in je nosil v roki na velikem krožniku velik kolač, recimo pogačo! V grob so položili mrtveca, a oni vojak se je tudi pripognil in je rahlo postavil tisti kolač mrtvecu ob glavi, da bi ta v grobu jedel! Oj ti čudni Srbi, še v grobu jedo, zmirom jedo in rakijo pijo; živi in mrtvi mislijo samo na jesti!

Kdor tako opisuje Srbe ali sploh Slovence, a ne omenja, da je sveti narodni običaj, hoče s tem nekaj doseči, a ta »nekaj« je, da so Srbi izvanreden evropski narod. Čitajočo občinstvo ne zna si razlagati ni narodnega svojstva, ni narodne predaje, v kateri je vzrasel narod in katera je vsakemu narodu draga in sveta. A smešiti se da vse. Tako so zlasti pogrebni običaji nekaj starodavnega, kar se je ustanovilo v prazgodovini in kar se je narodu tako vcepilo in prešlo v kri in duh, da so od svojih

*) „Neue Freie Presse“.

5—6 minut oddaljeno stanovanje kanonika Kajdiža, nahajajoče se v I. nadstropju. Morala je tedaj vzlic visoki starosti biti telesno še dokaj krepka.

Po izpovedbi priče Tomaža Kajdiža zapustnica baje radi tega ni podpisala svojega imena, ker je rekla: »jaz sem slaba, roka se mi tresce«. Priča je verjel temu, ne da bi se bil prepričal o resničnosti te trditve. — Priča Avbelj pravi, da je zapustnica le rekla, da težko piše in bo kar podkrižala. Morda je celo rekla: »vsaj je tako dobro, če samo podkrižam«. Da se ji trese roka, ni omenila. — Priča Jože Valenčič je menil, da zapustnica ne more podpisati radi tega, ker ne vidi dobro, namignila je namreč z roko proti svojim očem. — Priča Ivana Bizil izpovedala je, da je zapustnica rabila očala pri branji in šivanji. Iz vsega tega se pa nikakor ne more sklepati, da zapustnica le vsled fizične onemoglosti ali oslepelosti ni lastnorodno oporoko podpisala s svojim imenom. Sodišče je marveč dobilo prepričanje, da je bila zapustnica dne 11. maja 1902 vsekakor telesno zmožna, lastnorodno podpisati oporoko, če tudi morda s tresočo roko, vsekakor pa tako, da bi pri tem rabila očala. Le deloma oslabele vid pa še nikakor ne opravičuje prezreti strogega, zgoraj omenjenega predpisa § 579 o. d. z.

Ker primanjkuje tedaj oporoki z dne 11. maja 1902 lastnorodni podpis pisanju večje in temu tudi fizično zmožne zapustnice, imeti je to oporoko neveljavno v smislu §. 601 o. d. z. ne da bi bilo treba dalje še razmotrivati, se je li pri sestavi pismene slednje volje zadostilo tudi ostalim, za pravoveljavnost oporoke bistveno potrebnim predpisom §. 579 o. d. z.

Vzpričo izpovedbe oporočnih prič in Tomaža Kajdiža se pa oporoka tudi kot ustno sporočilo ne more uveljaviti, ker zapustnica sama v navzočnosti poklicanih prič svoje poslednje volje ustno ni sporočila, marveč je že prej spisano oporoko pričam prebral le pisar oporoke Tomaž Kajdiž — § 585 o. d. z. —

Ko bi se pa hotelo tudi meniti, da je zapustnica le vsled telesne onemoglosti oporoko podkrižala, in da so se tudi sicer upoštevali vsi bistveni predpisi §§. 579 in 580 o. d. z., bi pa vendar postala ista vsled poznejšega zapustniškega preklica neveljavna. Kakor sledi iz izpovedb prič, Tomaža Kajdiža, Jurija Avbelja in Ivane Bizil, je izrazila zapustnica pri polni pameti in po izpovedbi prič Jurija Avbelj, že 12. maja 1902, svojo resno voljo testament preklicati, zahtevajoč tega od hranitelja Tomaža Kajdiža. Temu ustnemu preklicu sledilo je pa tudi dejanje, vsled katerega se ima pismeno oporoko uničeno smatrati. — §§ 717, 718 o. d. z.

Iz zgoraj navedenih izpovedb prič Tomaža Kajdiža in Ane Brodnik in posebno iz vtisa, katerega je dobil priča Kajdiž iz besed Ane Brodnik pri izročitvi oporoke na dan zapustnične smrti, mora se brezdvombeno

sklepati, da je izročila zapustnica slednji oporoko le v namenu, da jo na eni ali drugi način uniči, sicer bi ne bilo docela neumevno, kako pride Ana Brodnik do tega, da vrže oporoko v navzočnosti zapustnice in brez kakakega ugovora v štedilnik.

Ako oporoka tu le slučajno, vsled pomanjkanja ognja (? Opomba stavčeva) ni zgorela in se ni dejansko uničila, zgodilo se je to proti volji zapustnice, kateri, kakor Ana Brodnik sama navaja, potem ni nikdar povedala, da je pozneje našla oporoko nesežgano.

Vzlic temu, da oporoka ni zgorela, jo je po analogiji določila §. 722 o. d. z. smatrati za uničeno.

Izrek o stroških opira se na § 41 c. p. r.

S temi razlogi je tedaj deželna sodnija v Ljubljani končala svojo nalogo. Če se namerava Kajdiž, oziroma slavna c. kr. finančna prokuratura podati zoper te razloge na pot v višje instance, nam ni znano, pač pa vsejedno.

Državni zbor.

Seja dne 23. junija.

Z včerajšnjo sejo je državni zbor pravzaprav zaključil svojo pomladansko zasedanje. Danes zvečer se skliče sicer izvanredna seja, ki pa se bo bavila le z volitvami v delegaciji. Zasedanje pa se je formalno že završilo in poslanci gredo do jeseni na dopust. Nastopil bo vladno zloglasni § 14, ki bo v popolnem miru rešil budgetni provizorij, dočim se bo brambna predloga v sporazumljenju z ogrsko vlado istim načinom modificirala.

Naš parlament bi napravil izjemo iz svoje abnormalnosti, ako bi se prekinil rednim potom. Zato se je oglašila obstrukcija, ki bo zaključek povpshega. Včeraj so obstruirali Čehi in — Nemci. Čehi so vložili sedem nujnih predlogov in brezštevilo interpelacij, ki so se morale vse doslovno prečitati, kar je trajalo do 4. ure popoldne. Pa tudi pet vsemuških poslancev se je oglasilo zaradi odklonjenega nujnega predloga posl. Steina.

Izmed vložjenih nujnih predlogov in interpelacij je omeniti:

Posl. Jaroš je stavil nujni predlog zaradi takojšnje obravnave sladkornega zakona.

Posl. Pernerstorfer in Hoffer sta stavila nujna predloga glede podpore pogorelcem v Münchkirchenu na Niž. Avstrijskem.

Posl. Biankini je interpeliral zaradi nemške rešitve na prošnjo dalmatinskih poslancev za avdienco pri cesarju.

Posl. Dvofak in Chiari sta interpelirala glede primernih reform sanitetne službe pri politični in občinski upravi.

Posl. dr. Derschatta je interpeliral ministrskega predsednika zaradi demonstracij v Ljubljani dne 24. maja in 14. junija. V interpelaciji je zopet pogreval stre-

ljanje v kazino. Denunciral je župana in ščeval proti nameravani Prešernovi slavnosti dne 5. julija v »Zvezdici«.

Posl. Vuković je interpeliral glede prepočasne vožnje Lloydovih parnikov med Tratom in Aleksandrijo.

Posl. Tollinger je predlagal na to konec seje, valed cesar so nahrtili nanj vsenemški poslanci. Tollingerjev predlog je bil z veliko večino sprejet, na kar je predsednik med burnim hruščem Vsenemcev naglo zapustil zbornico.

Po belograski tragediji.

Sedaj se šele zvejo podrobnosti o spletkarstvu kraljice Drage in o slabostih kralja Aleksandra, o čemer dosedaj srbski listi niso smeli ničesar pisati. Dne 23. marca, t. j. dan poprej preden se je razveljavila ustava, je imela policija naročilo, da razdraži ljudstvo do demonstracij. Pri tem se je na demonstrante streljalo ter je bilo mnogo mrtvih, še več pa ranjenih. Vse to se je zgodilo po direktni odredbi kralja in kraljice, da se je mogla drugi dan razveljevati ustava ter na ta način pripraviti pot kraljičini želji, da se proglasi njen brat Lunjevica prestolonaslednikom. O njenih bratih Lunjevicah se pripoveduje, da sta bila razupita pijanca, ki sta uganjala v javnih lokalih vsakovrstne skandale, tako da so se ostali častniki sramovali takih tovarišev ter se povsod ogibali njuni družbi. Tudi meščanstvo nju je očitno preziralo. In takega človeka je hotela kraljica Draga spraviti na srbski prestol. Kralja je imela popolnoma v svojih mrežah. Saj ni čudno. Kralj je imel vsled napačne vzgoje mnogo slabosti, a Draga je imela priliko še pri 13 do 14 letnem kralju te slabosti proučevati ter jih zase izrabljati. Napačno je, ako se pripisuje kraljici Dragi posebna bistroumnost. Le zvižaja ji je tako dobro služila. Zanimive so tudi vesti, kakaj je ministrski predsednik Cincar Marković v usodni noči naglo odstopil. Kralj je vedel, da je mnogo opozicijskih politikov pa tudi oficirjev, ki bi se z vso odločnostjo uprli proglašenju Lunjevice prestolonaslednikom. Postavnim potom tem ljudem ni mogel do živega, zato je nagovarjal Markovića, naj mu pomaga uprizoriti slepi atentat, kakršnega si je bil najel svoječasno Milan proti radikalcem. Potem bi mu bilo lahko, poloviti vse nevšečne moke kot sokrivce ter jih spraviti na varno do proglašenja prestolonaslednika. Marković se takemu lopovstvu vendar ni mogel udati, a zarotniki so spoznali, da je skrajni čas, da se umakne kraljeva dvojica, sicer njih glave niso več varne. In prehiteli so krvave kraljeve načrte.

Politične vesti.

— Parlamentarne vesti. Ako se dokončajo danes volitve v

delegacije, se odgodi parlamentarno zasedanje do jeseni in sicer zato, ker so pričeli Čehi s formalno obstrukcijo.

— Vojaška predloga bo najbrž prišla zopet v razpravo vsled ogrskih homatij. V tem slučaju bo vlada predložila obenem vojaško predlogo za prihodnje leto in bo zahtevala 125.000 mož.

— Poljski klub je sklenil, da odneha s politiko proste roke in izstopi iz izolacije. Združiti se hoče z onimi strankami, ki so za to, da se v parlamentu napravi pravi red na podlagi novega poslovnega reda.

— Nemci se združujejo? Danes zborujejo vsi nemški klubi. Gre se za skupno zvezo vseh nemških strank, kakor jo je nasvetoval pred kratkim dr. Lemisch. Tudi klerikaleci se pridružijo tej ideji. Po seji klubov bo pretresoval to vprašanje izvrševalni odsek. Kaj bodo skuhali, bomo videli.

— Ogrska ministrska kriza. Še vedno se ni posrečilo banu Hedervaryju poročati cesarju o ugodnem svojem položaju, v katerem slučaju bi le zamogel prevzeti sestavo kabineta. Seveda ne bo iz te moke kruha, ker je še razun mnogobrojnih njegovih nasprotnikov nastopil proti njemu najodločnejše prejšnji ministrski predsednik Banffy in se je vsled tega vsa stvar še bolj zamotala.

— Črnogorski knez Nikolaj je zapovedal, da se mora armada pripraviti tako, da zamore v 24 urah iti v boj. Kaj je dalo temu povelju povod, še ni znano.

— Balkanski nemiri še vedno trajajo in kakor je videti, se bodo še poostрили. Dogodki v Srbiji so vstale na novo vspodbudili, tako da se je bati zares prave vstaje, posebno, ker imajo zdaj dosta priprav za isto. Posebno hudo vre v adrianoljskem vilajetu.

— Nemški cesar se je tako ustrašil dogodkov v Srbiji, da je predrugačil varnostno službo in pomnožil službeno osebje v stražah. V Berlinu si ne upa več stanovati in bo po največ časa bival v Potsdamu. Tudi število tajnih policistov bo zdatno pomnožil.

— Volitve v nemški drž. zbor so cesarja Vilhelma zelo pretresle. Rekel je, da se mora z vsemi močmi delati na to, da ta družba (socijalni demokrati) propade pri ožjih volitvah. Na to je poverila vlada volilno parolo »Norddeutsche Allg. Zeitung«. Tudi z voditelji strank se vlada pogaja o tej zadevi.

— Kriza na italijanskem dvoru. Kralj je vzel na znanje otavko državnega podtajnika za zunanje zadeve Baccelija kakor tudi ono državnega podtajnika naučnega ministrstva Cortese.

— Toskanska princezinja Lujiza. Avstrijski cesar je dovolil vsled prošnje toskanskega nadvojvode, da sme princezinja Lujiza imeti naslov: »Cesarska visokost«.

Dopisi.

Z Dunaja. Nič se ne razbo-

jajte, gospoda Daničarji, ako Vas pro-
časte za trenotek »nadljude« in »na-
večji ženi« z ono malo pozornostjo, ki
jo morejo nakloniti iz »visocega«
svojega stališča individualitetam, za-
stejejo natanko po svetopisemskem re-
med blažene one, ki so vbogi na duhu.
Usodil je bil neznan dopisnik (?) mnenje
da ste že v devetih nebesih, ako se
vori z Vami navaden naprednjak! Ka-
bi v eterične visave pa Vas neki po-
digne šele sreča, če Vas počasti »na-
človek«? Menda je moderna teolo-
veda vendar že iznašla še par novih
nebes, N. 10, 11 etc? — No, pa bode-
že Vi sami najbolje vedeli, do kaj
Vam je vzeti za te trenotke nebes-
vozne listke, kakoršne prodajajo v
rolah (kjer sreča pamet menda tudibojže
namestnika šele s štiridesetim letom
proroki katoliške prosvete. [Gospo-
Luka! ena nova agentura! Zelo rent-
bel! Oprostite, če Vas motimo v Va-
šem lurskem laboratoriju. Ex-P. Hija-
cinta Vam priporočamo kot rutiniranega
nebeskega kondukterja... Pardon
Sicer pa, zavedna gospoda, le ne
treme, »nadljude« smo ženerozni
Nekov naprednjak, ki ste mu men-
ravno tako tru v peti kakor »ženji-
Vam, nakuril Vas je s tem, da se
precej po otroški pobahal javnosti, da
Vas prav nič ne ceni, da gleda na
zgoraj na Vas in da Vas rad »povleče«
Ko bi bil ta prijatelj tu in tam ma-
pomolčal, podobnejši bi bil filozof
Ne verjamemo sicer, da bi kedaj po-
moviral ociran s svetinjo, pa svojega
višjega stališča s tem najbrže ne bi
pokazal slavni javnosti, ako se bahal
z njim. To je — premalenkostno, ran-
notoliko malenkostno, kakor morajo bi-
malenkostni oni, ki jih more spraviti
tako šegretanje občutkov v faki-
ekstazo. Kako stoji s tistimi Vašimi
devetimi nebesi, to bi smelo ostati
ne da bi izgubil slovenski narod
količak — nežnovarovana tajnost Va-
ših zavednih sre, ki jih ne presune de-
viški pogled nikoli, kadar je v prathm-
namalana riba. — Seveda mora tako
profaniranje svetih občutkov nem-
diniti in umljivo nam je, da je to
dirnjenje delovalo nekako tako, kakor
delujejo Piccolijevci, od Nj. Svetosna
papeža dekorirane želodčne kapljice.
»Na dan z vsem, kar nas teži!« —
bruhnilo je iz Vas vse, kar Vam je
ležalo že toliko časa v želodcu, izbr-
hano pa ste lepo zavili v higijenični
papir škofovske palače... Moska je
ta! Usemi 5 loton obrekuvajna, 3 loton
savijajna, 4 lote ferdohtvajna in o'smes-
use to sto shlizo te Svete Liguorjansk-
morale ino stouzi v tam moshnari kere
shanske lubezni ino pomashi s to shau-
vse tuoje sourashnike, de bo reshne-
vera, dom in zesar. — Probatum est
Le po njih — »nadljude« to ne ženi-
ker se ne razburjajo nad tem, kaj
sodi in govorič o njih zaveden Dani-
čar ali radikalno zaveden Slovenjan
marveč le to, kaj sodi javnost; in resno

Dalje v prilogi.

običajev ni ločil do današnjega dne, nego živi v njih ravno tako trdno, kakor so v njih živeli naši praočetje, kateri so si jih ustvarili.

Vojak je res dal mrtvecu jed v grob, dasi ve, da se je rajnik ne bode dotaknil. Ali to, kar je storil, storil je po starem slučaju, in morda še sam ne ve, zakaj je to storil. To so vedeli le naši prastari predniki, kateri so tako delali po svoji veri.

Stari Slovani predstavljali so si svet drugače, nego mi danes, in niti krščanstvo, katero jim je prineslo novo naziranje o svetu sploh, ni moglo izbrisati vseh poganskih znakov. Osobito narodni pogrebniki obredi so tako okameneli, da še danes žive v narodu in obstoje poleg krščanskih obredov in da so se celo spojili z njimi. Ako bi ne vedeli, kaj so si mislili naši predniki, ko so dajali rajniku jedi in pijačo, ne mogli bi si razlagati narodnih običajev, po katerih še danes živi narod.

V vseh arioevropskih narodih bila je razširjena vera, da duša še po smrti živi. V nesmrtnost duše verovali so trdno stari Slavani. Mislili

so, da se po smrti pričinja novo življenje. Verovali so celo, da v spanju zapuška človeka duša in da potuje po svetu. Takrat pa, ko se je duša ločila od telesa, to je ko je človek umrl, potovala je tudi nekaj časa po svetu in se je vračala na dom pokojnikov. Pri starih Slovanih je bila navada, da so polagali jedi in pijačo na okna, da bi se rajniki pokrepčali, kadar so domu prihajali. Še v grobu so torej živeli stari Slovani in zato so jim dajali v grob jed in pijačo, da ne bi žeje in gladu trpeli. Krek nam pripoveduje v svoji znameniti knjigi, da so Rusi l. 921. in 922. dajali svojim rajnikom v grob pijačo, meso, kruh in čebulo. Čebula in česen sta važen pridelek ruskega naroda. Še danes je v Rusiji celih razsežnih poljan, na katerih rase sama čebula in česen. Kakor vidimo, bila je čebula že v davnini Rusu priljubljena jed.

Krščanstvo je stare Slovane zlahka pridobilo za novo blagovestje. Mnogokaj je že itak verovali, kar jih je učila in kar jim je prinesla nova vera. Ko je telo iztrohnelo,

mislili so si predkrščanski Slovani, da se je duša preselila nad svetle oblake, kjer zelene njive in logi in kjer je večna pomlad. Ta kraj so imenovali »nava« in tudi »raja«. V tem rajju se je nadaljevalo poprejšnje življenje. Slovenska beseda »rajnik« pomenja in označuje človeka, kateri živi v rajju, kateri prebiva v rajju. Danes seveda pomenja beseda rajnik toliko, kar beseda pokojnik. Zli Slovani pa so že nekaj prihajali v »peklo«, kjer je bilo to, kar pomenja beseda: kjer je peklo. Stari Slovani so torej imeli raj in peklo že pred krščanstvom.

Naši pradedje pokopali so drage svoje poleg doma, na polju, v gozdu, pozneje pa tudi na hribih in gorah. Na grob so nasuli zemlje; napravili so gomilo. A od svojih mrtvih sorodnikov so se ločili zelo težko. Često se je dogajalo, da je žena zadovoljno umrla z možem; ljubezen do roditeljev je bila tolika, da se je hči rada odrekla življenju in je izjavila, da hoče umreti z očetom. Tako hčer je umorila vpricho sorodnikov stara baba. Na grmado polo-

žili so potem očeta in hčer in tako oba skupno sežgali. Sicer pa so tudi mrtvece pokopavali. In takrat so izkopali jamo, položili vanjo rajnika, potem pa so dali v grob orodje, obleko, pijačo in jed. Ako so mrljica sežgali, hranili so pepel v vrču in ga takisto zakopavali v zemljo, a nad grobom so napravljali gomilo. Ta gomila ali mogila je bil spomin na rajnika.

Po tem pogrebnem obredu prirejali so rajniku na čast posebne slovesnosti, najprej »trizno«, to so bile bojne igre, a ves obred se je završil s »stravo«, to je s sijajno pojedino. To pojedino so imeli ali takoj na grobu ali pa kje v bližini. Ves čas pa so peli pesmi žalostinke.

Ta starodavni običaj ohranil se je v vseh Slovanih. Jedo pogrebci in sorodniki, a pri nas Slovenci napravljajo so take sijajne pojedine še danes v hiši pokojnikov. Slovenci na Štajerskem zovó to »sedmin«, to je pojedina, katero imajo sedmi dan po smrti. Ali danes že ne gledajo toliko na dan in imajo »sed-

mino« še na dan pogreba, ko so še vsi pogrebci zbrani v hiši.

Rusi imajo posebno jed v to imenujejo Кутья, Кутья, kutja to je riž z medom in rozinami. V cerkvi polagajo poleg mrtveca krožnik s »kutjo«, katero blagoslovil je svečenik. V nekaterih krajih Rusije jedo kutjo na grobu. Bolgarka iz peče velik pšeničen kolač »kolevo«, nese ga na grob in ga napočenja govoreč: Bog da proste. Ako se ji sanja o pokojnem možu, smatra se za znak, da je pokojnik žejen in lačen. V Srbiji pa je običaj, da zlasti žene dolgo časa dan na dan hodijo na grobove in pokladajo tam jedilno vino in rakijo.

Tako je tudi mogočna tradicija zahtevala, da je srbski vojak nesel na krožniku kolač in ga položil v grob dragemu in nepozabnemu polemu zarotniku. A mi smo videli, koli mogočna je tradicija kot dedščina, katero čuva vsak Srbin, da je še dozdaj ni mogla zatreti v moderni prestolnici srbskih kraljev, takozvana zapadnoevropska civilizacija.

ademički najdejo drugih Philippi, nego ali je šel ta ali oni 5 min. prej. Sleje iz dvorane in ali je pilo 20 v. In tam pri onih Philippih se jimimo se letos! — Vsak po svoje! Vi je po njih! Največ Vam menda leži zledeu „Gradaščica.“ Prijatelj! ne spirajte ust preveč narazen, sicer Vam steče v grlo še več, da Vas bo bo tako radikalno, kakor boli gospode „Slovenijane“, ki jih vprašate s tako „bratimsko ljubosumnostjo“, jeli odovajo one naprednjakove napade na duševno prevzvišenost. — Da mlada, krepka „Sava“ ravno tako po godu, kakor ni gospodi Slovejanom, to je zelo umljivo — zato jo napadate tako strastno kakor sarski šakali potnike. Pozabili pa ste, kaj jemljejo potniki, predno gredo med kake, revolverje seboj! . . . Kaj neda, „Slovenijo“ bi se že dalo izhajati, a „Sava“ rešila je baš v pravem trenutku svobodni prapor dijaški, za katerega ste si, gospoda Daničarji, menda že nabavili spominske žebličke, ki jih s prilično liturgijo zabijete vanj! Pa vsi ti zlati upi splavali so po vodi. — In natančno 56 odločno proklamiranih slovenskih svobodnosilnih dijakov na Savanskem zboru — ej — hko se Vam cedijo slin! — Zoper ine ima gospod sv. Kolomon sredstva, per sovražnike pa priporočila tele cahne rigelne: +Z.+D.+A.+P.+Z.+S.+A.+Z.+Ch.+P.+G.+F.+R.+S.+ — Poagajo tudi zoper jezo! Navezite si škapulirje — so zmiraj per saba sit. Pomaga! Zoper kugo (menda „liberalno“) pa so tile: +Z.D.I.A.+B.I.Z.+S.A.B.+Z.H.G.P.+B.F.R.S.+ a ne porečete, da Vam i „nadljudje“ e žele dobro in da niso prijazni z ami, Vam jih dajemo na izbero in spolago.

„Slavnoznan“ Ko. & Ho.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Cerkev srednjega veka je, kakor ikno videli, načeloma zanikovala vso svetno kulturo, da bi na njeno mesto postavila „božji red“, določil njeno duhovščini. Cerkev je bila, e zaslonba omike in državnega da, kakor je časih rada trdila, stvarčev najodločnejša nasprotnica. ega, kar pospešuje kulturo. Država, rodovina, posvetna znanost in po etna umetnost — vse to je ob ajalo samo v toliko, v kolikor se zno znalo izvit iz cerkvenih okov. inakor se je cerkev trudila z vsemi ječmi, da bi veljavni red v človeški žuži odpravila in vstvarila nov ed po vzoru „nebeškega kraljestva“, ho se tudi na vseh poljih kulture emila za istim smotrom in postala v srednjem veku res središče vse kulture tako, kakor so bile poganske ežave središča poganske kulture.

Ali to „božje kraljestvo“ na smeli se ni moglo nikdar do cela esničiti in tudi kar je cerkev do aegla, se ni vzdržalo, ker ni bilo ravno. „Božje kraljestvo“ na zemlji o pomenilo ničesar drugega, kakor omejeno gospodstvo cerkve v vseh osvetnih zadevah, zanikanje sveta e je pomenilo, da mora biti vsa blast v rokah cerkve.

In tako se je zgodilo, da se je vere ljubezni izcimil političen sitem, ki je temeljil na nasilstvu in a sovražstvu. Cerkevna dogmatika ednjega veka je uničila plemenito umaniteto Kristusovih nauk. Evan elj o revščini je pomagal cerkvi o velikanskih bogastev; zanikanje a polske ljubezni je rodilo — sv. Li orija; evangelij o pokorščini je rpravil iz cerkve največje in naj ogočnejšo državo na svetu.

Zdaj in zdaj je cerkev resno uskusila, da pride nazaj na pravo ot. Najbolje se to spozna iz priza evanj, da bi se duhovščina odvnila a posvetnih želja in hrepenenj in o uživanja. V tem oziru so se naj olj trudili menihi. A kaj vidimo? ed menihi je zavládala grozna raz anost. Vsak red je bil ustanov en, da bi obnovil in gojil religi zno asketzo, a po kratkem času so i v njem zavládale take razmere, a je nastala potreba, ustanoviti nov d, ki je po kratki slavi zopet za l v razno — grehe. Asketična stro at, vladajoča v kakem redu, je la vzrok, da je ta red dosegel ve o bogatstvo. Ljudje so prav takim odovom posebno radi in mnogo da vali, a čim je red prišel do bogat va, je že opustil asketično življenje. Intericijanski opat Cezarij Heister ch je dobro spoznal, da je bogat vo vzrok tega propada. V svojih omilijah je pisal: „Vera je bila pro-

vzočiteljica meniškij bogastev, bo gasta pa so ubila vero.“ Pisatelj zgovdovine samostana Prúma pa je izrekel enako sodbo z besedami: „Vera nam je donesla bogastev, a hčer je svojo mater snedla.“ Isti proces se vidi tudi pri cerkvenih vi teških redovih. Ti so imeli verske namene, a ko so s temi verskimi nameni dobili velikanska posestva, so morali delati posebno politiko, pri kateri so varovali pred vsem svoje premoženje in se s tem odu jili prvotnim svojim namenom in sploh cerkvi.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. junija.

— Ekscelesca Švegelj radi demonstracij v „Zvezdi“ postal je obstrukcijonist.

Neverjetno, vendar res je, da je danes, 23. t. m., Švegelj pol ure za ustavil, to je obstruiral državni zbor. Stvar je pa tako-le prišla. Ljubljanski nemškutarji, pod vodstvom prof. Binderja in dr. Egerja, poslali so ekscelesca Šveglju silno obširno in arogantno interpelacijo radi znanih demonstracij pred ljubljansko kazino. Stara ekscelesca se je silno prestrašil, ko je dobil to interpelacijo v roke in podvzval se je preskrbeti potrebne podpise in jo vložiti. — Prej je pa na raznih krajih več vrst prečtal, ker mu je bil prehud tobak, ki so ga gg. nemškutarji v Ljubljani skuhal in konec je sam na novo redigiral in spisal. Za čitanje te za nimive interpelacije porabilo se je pol ure in ravno toliko časa je prav nepotreboma ista za delovanje določenega časa ukrala zbornici. Seveda se nikdo v zbornici ni brigal za to smešno interpelacijo, gotovo je pa, da jo bodoče nemški listi z veliko slastjo tiskali in nas Slovence sramotili. Ali ni ekscelesca Švegelj častni občan ljubljanski? Morda je pozabil na to čast in radi tega se čutil poklicanega, belo Ljubljano grditi pred svetom še sedaj, ko je dokazano, da se ni v Ljubljani v okno kazine streljalo, kakor so Nemci to raznesli na brezvestni način? Radovedni smo, bo li ministrski predsednik, ki ima kazenski akt v rokah, sedaj dal čast resnici in stvar pojasnil na podlagi sodnih spisov ali ne! Vederemo!

— **Dovtipna interpelacija.** Poslanec Prohazka in dunajski kršč. socialisti so interpelirali: Ker so Lahi v Trstu raznesli vest, da bodoče dunajski poslanci, ko si pridejo železniška dela ogledat v Trst, pretepeni, vprašamo, ali hočemo mi tržaške poslance na Dunaju preteptati, ali hoče vlada to preskrbeti? Iz te interpelacije je razvidno, da je parlament popolnoma onemogel in da je skrajni čas, da gre na počitnice.

— **Nov „Slovenčev“ so-trudnik.** Blagoslovljeni „Slovenčev“ uredniki so dobili novo moč v osebi žida Süssmanna Wurfa iz Přemysla. Z veseljem mu stiskajo roke, ko jim prihaja poročat svoje onemoglo maščevanje proti tukajšnjemu založniku F., ki je storil Süssmannovo nezakonito kolportazo nemogočo. S svojim sotrudištvom pri „Slovencu“ se Süssmann vsak dan hvali v kavarni. Sedaj vemo, kje je vir novim duhovitostim „Slovenca“. Ti ljudje bi se zvezali tudi z očetom Bitru, ako jim le posvečujejo namene.

— Kaplan Petrič v Škofji Loki, ali kaj si kaplani upajo.

Pod tem naslovom smo napisali tri članke o Petriču, s katerimi smo povedali, da je nastopil v Škofji Loki kot zastopnik cerkve v kraj. šolskem svetu proti nadučitelju-voditelju in mu hotel snesti tiste bore kronice, katere je dobival nadučitelj za vzdrževanje snage in kurjave v šoli. Potem se je predznil reči pri seji; da učitelji ne smejo brati „Učiteljskega Tovariša.“ Očitati smo mu natančno, koliko zamud ima pri pouku kot katehet in si vendar pusti vse ure plačati. Dalje je nekoč (pred dvema mesecema) prigrmel v šolo, ker je učitelj pridržal njegovega ministranta in z največjo arogantnostjo žalil učitelje in motil pouk, ker je rekel učencu: Pojdi domov zato te nima nobeden pravice zapirati. In med dru-

gim smo mu še očitali, da je 28. januarja t. l. se opravičil v šoli, da gre obhajati, v resnici je pa šel nekega župnika vezovat. Rekli smo, da je šel v Soro na godovanje. Sedaj pa je nastopil ta ljubeznjiv kaplan in razsaja v eni številki „Slovenca“, kakor pijan fantalin, ki je prvič okusil alkohol. Kaplan Petrič pravi, da je to obrekovanje in laž, da ni bil ta dan na godovanju v Sori. Mi smo to zapisali, kar se nam je povedalo od zanesljive strani. Mogoče pa je, da smo v zmoti za kraj. Gospod Petrič naj tedaj pove, kje je (baje) res obhajal, in če se bomo prepričali, da je res, bomo do trditev razveljavili. Ampak nekaj drugega je pri tem kaplanovem dopisu. Duhovščina je za vsako notico v „Narodu“ ali „Gorenju“ prisiljena, da nekaj odgovori, če se imenuje osebo. Ta prisilnost prihaja od „popravkarskega društva“, ki navadno tudi popravro sama skuje, če dotičnik neče, katerega se tiče. Tako je tudi kaplan dobil obvestilo, toda na vse, kar smo pisali, ni vedel drugega odgovoriti, kakor zgoraj povedano obhajilo ali godovanje obdelovati. Več se pa z gospodom Petričem ne maramo danes pečati. Pa še kedaj drugič.

H.

— **Hitite v „Mestni dom“!** Razstava ženskih ročnih del je vsaki dan bolj zanimiva in bogatejša. Zbirka g. Neureiterjeve je uprav čudovita. — Gleda na nizko vstopnino, glede na preblagi namen, glede na redke takšne razstave, je pa obisk prevečen do zdaj. Nekateri — in to tudi boljši ljudje — komaj vedo, da je ta imenitna, za um, pridnost in trud naših žensk toliko ponosna razstava odprta. Srečal sem večeraj nekoga, čudil se je, da imamo to razstavo. In zopet drugi, tretji ni vedel, kje je — da je v „Mestnem domu“. Za božjo voljo, ali ničesar ne berete, ali ne hodite z odprtimi očmi okrog?! Če pa krpajo kje kakšen balon, dere vse vkup, staro in mlado, bogato in revno. Za vednejši spodbujajte in poučujte okrog sebe, da doseže naša prekrasna razstava tisti namen, tisto korist po naših slovenskih hišah, za kar se je priredila. Občudovati moramo pri tem neumornost naših vodilnih dam!

— **Za Prešerna.** Človek ne živi samo o naporu, o delu — treba mu je počitka, razvedrila za telo in dušo . . . Seveda to pa pametno in po razmerah. In če so ta razvedrila še z ružena z narodnokulturnimi koristmi — pa še bolj velja! In naše zavedno občinstvo to dobro ume in izvršuje; vedno družji veselje se koristijo. Majhni smo zares, ali veliki smo s svojo narodno ljubeznijo in čudovitim požrtvovanjem. Naš Mohor, naša brata Ciril Metod, naši pametniki našim velmožem — našim narodnim svetnikom — so žive priče temu . . . Relativno se je do zdaj dosti storilo za našega duševnega Triglava — za Prešerna! Spomenik njegov mora biti njega vreden, mora biti vrhunec narodne zavesti in časti. Da se to doseže stopa Ljubljana na dan in prosi pomoči okrog in okrog. 5. julija t. l. priredi — kakor že znano — za Prešernov spomenik veliko slavnost . . . Koliko izmedeom često za namišljeno veselje, za radovanje brez posebnega namena in programa. Tukaj pa imaš program, tukaj imaš vzvišen namen! Pokažimo ta dan, da smo vredni svojega velikana . . . V naši zvezdi se izvrši praznik na korist njegovega spomenika. — Danes pogledite tukaj le širši obris. V srcu »Zvezde« bode glavni prostor za združeno petje, igranje, ples itd. V presledkih utabore se posamezna pevska društva primerno ob periferiji. No, ni treba posebej povdarjati širirakotnost zvezde! Bodi le zato, da bode ob eni strani prostor za pivarne, ob drugi za vinarne, ob tretji za domače kleti in četrti za kavarne, za bonbončke itd. . . . Preskrbi se tudi vse drugo za zobe in zobke . . . In kdo ti vse to preskrbi in oskrbi? Vse, vse naše dražestne gospe in gospiče s svojim rodoljubnim srcem. Za konec bo razsvetljava morje luč in lučič — dve priznani brilantni godbi bodeta igrali.

— **„Glasbena Matica“.** Koncem šolskega leta 1902/1903 priredi „Glasbena Matica“ v veliki dvorani „Narodnega doma“ tri javne produkcije gojencev kot šolske koncerte društvene glasbene šole. Prva javna produkcija bo v soboto, dne 27. junija, zvečer ob polu 8. uri, druga v sredo, dne 1. julija, in tretja v soboto, dne 4. julija, vselej v veliki dvorani „Narodnega doma“. Vstop je k tem produkcijam prost in se vabijo k njim prijatelji slovenskega glasbeno-kulturnega napredka, vsi društveni člani, njih rodbine ter

sploh podporniki in prijatelji »Glasbene Matice«. Vsporedne produkcije pripravimo pravočasno.

— **Iz Trnovskega** se nam piše: Godovnica, katero so kresni večer, v prvi vrsti Trnoski farani, priredili svojemu župniku preč. g. Vrhovniku je bila ginljiva in pomenljiva. Že ob pol deveti uri napolnili so se prostori pred okinčano cerkvijo in farovžem. Nad ljudmi so pa neštevilne bengalične lučice švigale v zrak kot iskri pozdravi godovniku. Točno ob 9. uri nastopila je „Ljubljana“ in ob uzorni tihoti je krepko in umetniško pela tri krasne zборе. Okoli pevcev so pa večinoma gospiče vzdržno prižigale umetna plamena. Petju sledilo je neko tamburaško društvo, ki je ljubko svira o slovenske melodije. Vse kar se je godilo je govorilo: spoštovanje in ljubav do onega, kateremu je veljalo, in prav je bilo. Čast, komur čast!

— **Pevskega društva „Ljubljana“** druga vrtna veselica, katere se je vršila v nedeljo, 21. t. m. na Koslerjevem vrtu, se je vzlic slabemu vremenu prav dobro obnesla. Pod spretnim vodstvom pevovodje gosp. prof. A. Dekleve je izvajala sicer majhna četa izbornih pevcev, vse zборе točno in krepko. Posebno sta ugajala občinstvu »Novi dom«, zbor s bariton-solom in spremljevanjem orkestra, nadalje tudi šaljivi zbor »Petelinčova ženitev«. Šaljiva pošta in veliko družih zabav so bili v najlepšem tiru, le žal, da je začelo deževati in je bil en del občinstva prisiljen isk ti zavetišče v salonu. Veliki del pa je navzlic dežju vstrajal na vrtu. Tudi na keglislu, kjer se je tekmovalo za dobitke, je bilo jako živahno. Vojaška godba je izvajala svoj obširni spored vse hvalevredno. Omeniti moramo tudi točno postrežbo, dobra jedila in izborno pijačo, s katero nas je preskrbel gostilničarka g. M. Erbežnik. Ni čuda torej, da je prišel pod njenim vodstvom Koslerjev vrt zopet v svoj dober renomé. — Upamo, da se tudi »Ljubljana« kmalu zopet odloči prirediti nam tako izborno zabavo.

— **„Ljubljanski Sokol“** je izdal brošurico »Sokolska ideja in Slovinci«. Brošurica se dobiva v narodni trgovini g. Jerneja Bahovca na sv. Petra cesti po 20 vin. iztis.

— **Zlato poroko** sta obhajala Franc in Uršula Kunaver na Golem. Preteklo je že 57 let, kar sta poročena.

— **Družba slov. igralcev** igra danes in jutri v Postojni, v soboto v Ilirski Bistrici, v nedeljo pa »Ženski Otelo« v Št. Petru na Pivki. Notranjska se teh predstav zelo veseli ter jih bo vsekakor tudi mnogoštevilno obiskala.

— **Iz Postojne** smo dobili drug dopis z mnogimi podpisi otilnih tržanov, ki pojasnjuje nerednosti v jami ob priliki sokolske slavnosti tako, kakor nam jih je sporočil naš prvi dopisnik. Dopisa ne moremo priobčiti, ker smo z večerajšnim dopisom zadevo dovolj pojasnili. Toda dopis nam potrjuje znova, da sta se odbora, ki sta opravičevala postopanje okrajnega glavarstva, vendar preneglila in da se ni vse tako nedolžno vrtilo.

— **O novem občinskem zastopu v Zagorju na Savi** čujemo prav gorostasne reči. Nemški možakarji se svojih dolžnostij tako slabo zavedajo, da raztrobljajo tudi sklepe tajne seje. Na ta način je prišel odbornik g. Strle v lepo nepriliko. Neki krčmar ga je tožil zaradi njegovega govora v tajni seji ter je moral ves občinski zastopromati k sodišču. G. Strle pa sedaj vidi, koliko je zaupati od vseh vetrov skupaj nanešenim kolegom v obč. svetu. Morda bodo sedaj uvideli tudi oni, ki so bili ex offo zagovorniki »narodnjaštva« Weinbergerja in Adamiča. Tam ljudem je le za zdražbo, če tudi pri tem kompromitujejo sebe in svoje tovariše.

— **Strela je užgala** dne 13. t. m. v Kobalju v postojinskem okraju gospodarsko poslopje posestnika Iv. Stamcarja. Tudi hlev sosedu Petriča je zadel strela ter ubila eno kravo.

— **„Savina“**, društvo kolesejev gornjegrajskega okraja je zborovalo dne 14. t. m. v gostilni Moserjevi pri Sv. Francišku v Radmirju. Skrajno neugodno vreme je bil krivo, da se je malo stanov zbralo, kateri so v odbor izvolili sledeče gospode: Josip Terček pri Sv. Francišku predsednikom, Franc Kocbek v Gornjemgradu namestnikom, Anton Turnšek ml. na Rečici blaginikom, Ignacij Šijanec v Gornjemgradu tajnikom, Jakob Božič v Gornjemgradu, Ignacij Fludernik na Ljubnem odbornika in Zdravko Deleja na Rečici orodarjem. Vozni odbor ima predsednika Jos. Kranjc ml. v Gornjemgradu, Anton Turnšek namestnik in Ig. Strmečki klubni učitelj. Živahen pogovor se je vnel o cestnih razmerah, kar pa je bolj lokalnega pomena. Priredi se

nekaj skupnih izletov in se da podpore dvema cestnarjema, ki podpirata društvene težnje. Blagajnično stanje je primerno dobro.

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču. 1.) Ana Eržen, 16 let stara dekla iz Kokre, je kot služkinja v Ljubljani vzela Mariji Rodič, 3 bluze, 2 krila, srnjico in predprt; Ani Podkrajšek 2 srjaci, Valentinu Mrak zlato žensko uro z verižico v vrednosti 68 K; Mariji Jakolin košaro s črešnjami in Frančiški Malenšek 2 K katere ji je izročila, da bi prinesla pive, a jo ni bilo več nazaj. Obsojena je bila na 2 meseca težke ječe. 2.) Mihael Emeršič, bivši narednik pri 22. pešpolku, rojen v Trnovcu fara St. Vid pri Ptujem, je, akoravno dne 31. grudnia 1902 iz vojaške službe odpuščen, hodil v vojaški opravi, in pod raznimi pretvezami osleparil več strank; obsojen je bil na 5 tednov ječe. 3.) Andrej Kranjc, 22 let stari kajžar na Brdu je bil obsojen na 6 tednov strogega zapora in na 10 K denarne globe, ker se je 1 leto prekasno vrnil iz Amerike in je tako zamudil prvi vojaški nabor. 4.) Friderik Fuchsjaeger, rodom iz Grada, dinar, je dne 4. vel. travna v Sadinjivasi vzel v Piškurjevi hiši, 4 prstane, 3 uhane, srebrno žepno uro z verižico in srebrno zapestnico. Lansko leto meseca listopada je Janezu Macher-ju v Gradcu pri katerem je isti čas stanoval, vzel 36 K v gotovini. Ker je bil Fuchsjaeger že zaradi tatvine kaznovan, ga je sodišče obsodilo na 7 mesecev težke ječe.

— **Kazinske šipe.** Danes jutraj so ob intervenciji preiskovalnega sodnika g. Bulovca, advokata g. dr. Eggerja in izvedenca g. Kollmana vzeli iz okna kazinske kavarne šipe, ki so bile v noči dne 24. majnika t. l. pobite. Eno šipo bodo dali v okvir in bodo v njo za poskušnjo streljali s fračo.

— **Parceliranje Gorupovega sveta na Dunajski cesti.** Kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, se parcelira Gorupov svet na Dunajski cesti, na kar se opozarjajo stranke, ki hočejo imeti hiše na lepem prostoru.

— **Biciklene kradel.** Včeraj popoldne je bil v Kolodvorskih ulicah prijet neki Maks Roethl, 20 let star, rojen v Gradcu, pristojen v Vel. Nedeljo, nazadnje v službi pri restavraterru Juliju Haubenhoferju v Mariboru, v Gledaliških ulicah št. 9. Aretovanec je zasledovan v policijskih listih zaradi hudodelstva tatvine in ponovev. Ukradel je dne 5. sušca t. l. Ludoviku Črešnovecu v Ptujtu Styria bicikel, vreden 240 K, dne 7. junija t. l. Alojziju Knipiču v Mariboru 28 K denarja, Karolu Takelnu v Mariboru hlače in par čevljev in Karolu Pikluu v Mariboru Neger bicikel, vreden 260 K. Dijaku Karolu Glandniku v Mariboru je zapravil bicikel, katerega mu je bil ta posodil. Policija je Roethlna izročila tukajšnji deželni sodnji in ta ga bo izročila okrožnemu sodišču v Mariboru.

— **V Ljubljano je hotela skočiti** danes ponoči na Sv. Petra nasipu brezposelna natakarka M. A., ker jo je njen fant zapustil v nesreči. Da bi imela korajžo skočiti v vodo, se je napila. Ko je potem prišla po stopnicah pri Pollakovi tovarni do Ljubljane, začela je na vso moč upiti. Trije delavci, ki so šli po Sv. Petra cesti, so slišali upitje in pri tekli k Ljubljanci gledat, kaj da se tam godi. Pijana natakarka je še vedno upila in se vedla tako, kakor da bi vsak hip hotela skočiti v vodo. Delavci so jo prijeli in odpeljali stran. Ker je vedno na vso moč upila, so jo z vozom odpeljali na magistrat, kjer se je iztreznila.

— **Pobegniti sta hotela** včeraj popoldne od dela pri zgradbi »Narodne tiskarne« prisiljenca Miha Thaler in Andr. Steinbacher. Ukradla sta delavcu Francu Žigonu iz barake na stavbišču obleko, se preoblekla in jo popihala. Paznik ju je opazil in tekkel za njima. Ujel ju je pri Rudolfinumu, toda ona nista hotela iti ž njim nazaj in je moral poklicati policijskega stražnika. Tudi ko je prišel stražnik, sta se upirala, a slednjič sta bila le prisiljena, da sta šla naprej. Paznik in stražnik sta ju odgnala v prisilno delavnico.

— **Konja na špigi** je imel danes 14letni Dolenčev hlapček Blaž Volkar. Konj se mu je na Resljevi cesti splašil in ker ga hlapček za špago ni mogel obdržati, je zdirjal po cesti. Pri Reisernevi hiši je zadel konj z vozom v vodovodno cev in jo odlomil in padel. Blaž Volkar je bil že med diranjem padel z voza in se je pri padcu nekoliko pobil.

— **Male tatvine.** Na Gruberjevem nabrežju je neki delavec ukradel služkinji Mariji Moharjevi, stanujoči na Karlovski cesti št. 17 predpasnik. — Dijaku Francu Košutniku na Poljanski cesti št. 60 je bila ukradena srebrna verižica.

— **Okradena branjevka.** V noči od 19. na 20. t. m. ulomil je dosedaj neznan tat v klet branjevke

Marije Zajčeve v hiši meščanske imovine na Pogačarjevem trgu in ji ukradel za 20 K jaje, za 6 K drešenj in za 4 K čebule.

Mednarodna panorama. Zadnja razstava, ki je v tekočem tednu, je kaj zanimiva, zgodovinskega pomena. Razstavlja se vstaja bokserjev v Kini. Ker je poseben dobro uspela in je zraven zgodovinskega značaja, naj ne zamudi nobeden si jo ogledati. Videl bo, kako so obglavljali bokserje, kako so v strah ostalim bokserjem na stebre mrtve privezovali, kako gorijo mesta in kake razvaline so nastale iz lepih hiš po bombardiranju. Ta razstava je tudi zadnja v tej sezoni, zato naj vsak prijatelj narave ta teden še pohiti v panoramo, kajti zdaj je še prilika nekaj zanimivega, romantičnega in obenem zgodovinskega videti. Dolgo nam ne bo več prilike potovati okoli sveta, kajti prihodnja sezona se še le prične sredi meseca septembra. Zatorej ne izpustimo vsaj te zadnje razstave!

S tira skočil je včeraj pri prepeljavanju na južnem kolodvoru voz tovrstnega vlaka.

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 167 izselencev.

Iz Amerike se je pripeljalo danes zjutraj 15 Slovencev in 20 Hrvatov.

Izgubljene reči. Šolska učenka Ivana Jekler, stanujoča na Rmski cesti št. 7, je izgubila včeraj zvečer na Gradu korale z zlato zapono. — Denarnico je izgubil Ivan Rojina, kleparski mojster v Spodnji Siskii od mitnice na Tržaški cesti, po Bleiweisovi cesti do Siske. V denarnici je bilo 34 do 36 K. Kdor jo najde, naj jo odda lastniku.

Razpisana služba gimnazijskega ravnatelja. Ker je šel ravnatelj višje gimnazije v Trstu, dr. Al. Pernter v pokoj, je razpisana njegova služba do 15. jul. t. l.

Pa gotovo še ni! Gospod Dragotin Hribar ponudil je, kakor čujemo, častitljive ostanke svoje starinarne tiskarne v Celju deželniemu odboru kranjskemu, da jih nakupi za deželni muzej. Deželni odbor bode to relikvijo, katero si nehaleti spodnji štajerski prvaki niso hoteli okrog vrata obesiti, prej kot ne kupil, ali gotovo pa vendar še ni.

Najnovejše novice. Štrajk v Barceloni se je precej omejil vsled strogih vladnih odredb. — Vulkan je bljuval 27. in 28. maja v južni Islandiji. — Grozna nesreča. V Palestini je zbežalo na 30 delavcev vsled grozne nevihte nad neki vzvišeni oder, ki se je pa vsled prevelike teže podrli in se je ubilo 5 oseb. — Vezuv zopet bljuje in sicer iz treh žrel. Iz Neapelja se vidi, kako bljuje žareče kamenje. — Ogenj v sultanovi palači je nastal predvčeršnjim. Palačo so obkolili vojniki in niso smeli niti ognjegasci k njej. Natančneje poročila nam še manjkajo. — Na smrt je bil obsojen v Gradcu tovarniški delavec Henrik Baumeisl, po rodu in narodnosti Nemec, ker je umoril in grozno razmesaril pri njem stanujočega Franca Kielhauserja. — Kap je zadel predsednika plovne družbe „Adria“ dr. Aleksandra pl. Ledererja v Ausseeju. — Cerkev so zaprli v Vinzenzi, ker je varnost, da se poruši. Tudi bližnje hiše so morali prebivalci zapustiti. — Umorjen je bil v Solnogradu kovač Franc Stifter. Zločinec je znan, a je pobegnil. — Nesreča v Trstu. Pri popravilu neke strehe je padla opeka na hčerko sadjetrške Tonce, ter jo ubila z otrokom vred, ki ga je nesrečnica imela na rokah. — Utonil je v Marseillu potapljaev Antisevič, oče petih otrok. — Ustrelil se je v Forli poročnik Cesar Rinaldi iz žalosti za umorjenim polkovnikom Muzzio. — Ljubzenska tragedija. V Pragi je ustrelil zidarski pomočnik Josip Studenička svojo ljubinko Ano Nenadalova in potem še samega sebe. Povod temu je dala ljubimkina mati, ker je z vso odločenostjo nasprotovala njuno ljubezni.

Preveč zdravnikov v Ameriki. Zdravnikom v Ameriki ne gre nič kaj dobro, ker jih je preveč. Statistika nam kaže, da vstopi iz različnih univerz in kolegijev vsako leto do 12000 mladih medicincev v prakso, dočim bi jih bilo po mnenju dr. Billinga zadosti 2500. Ali je torej preveč zdravnikov, ali pa — premalo pacientov.

Metrese na stuarskem dvoru. Karl II. je porabil denarno pomoč, ki jo je dobival od Ludvika XIV., večji del za vzdrževanje metrese, pri tem si je vzel za vzgled življenje na Francoskem dvoru v Versaillesu. Med življenjem na tem dvoru in med življenjem na angleškem dvoru je pa vendar bil velik razloček. Ludovik XIV. si je znal ohraniti vključ s svojim slabostim in nagnjenjem kralju primeren ugled; nikdo izmed dvorjanikov si ni upal pogledati ženske, katera je bila pri kralju v milosti. Vse drugače paje

bilo na dvoru Karla II., katerega metrese so smeli tudi njegovi služabniki v naročje vzeti. Najglasovitejša je bila neka Nell Gwynn. Tu so se porajali dan na dan med temi uzornimi damami nepopisljivi prizori, posledice do vrhunca prekipela razuzdanosti; prav poulični ton je vladal v tej družbi. Izjemo je delala le Lujiza von Keronalle, iz neke stare plemenite rodbine bretonske, katero je povzdignil kralj v vojvodski stan. To je pa ljudstvo grozno sovražilo le radi njenega francoskega rodu ter jo imenovalo le francosko ogleduhinjo. Kako malo popularna le bila, priča naslednji dogodek: Nekega dne je razdraženo ljudstvo ustavilo voz kraljeve metrese Nelly Gwynn misleč, da je v vozu tako malo priljubljena vojvodinja. Nelly Gwynn pa je pokukala skozi okno in rekla: Ljudje, vi se motite. Jaz nisem francoska metresa, ampak angleška, na kar jo je ljudstvo med groznim smehom spustilo.

Do česa vse ima kralj Edvard pravico. Ako se na Angleškem kdo okoli potepa, ne da bi imel sredstev, da se preživi, postane kraljeva last. To pravico ima kralj že od srednjega veka in zamore take ljudi prisiliti, da mu delajo brezplačno na njegovih posestvih. Tudi živali, ki se zgubijo so njegova last in sicer vse od konja do mačke. Kralj Edvard zamora tudi v kratkem sestavi celo zbirko kriminalnih relikvij, ko bi hotel. Dalje ima pravico do vrvi, na kateri je bil obešen kak hudodelnik; ima pa tudi pravico se polastiti celega posestva obešenega hudodelnika. Tudi na obrežju ujet kit je kraljeva lastnina, ker so kiti sploh kraljeve ribe, kajti kralj ima pravico do glave in kraljica do trupla. Jurij III. je baje v enem letu skupil 6000 mark za kite, ki so jih vjeli na obrežju. Potem ima pravico tudi do vseh zakladov, ki se najdejo v deželi, a sedanjí vladar je plačal vsakemu najditelju zakladov, ako jih je hotel imeti popolnoma. Ako kdo vzame eno vedro vode iz morja, stori veliko hudodelstvo, kajti morska voda in primorje okoli, kakor tudi ves gramoz na obrežju so last kraljeva. Malokdaj pa zahteva kralj svoje pravice; samo pred kratkim je dal v najem 84 oralov zemlje na otoku Man mestu Ramsey, a zelo poceni, namreč samo za 40 mark letnega prispevka. Morska haljuga pod vodo je privatna last kraljeva; kdor jo hoče zbirati, mora plačati na leto 1 marko. Prej je zamogel vladar tudi zahtevati vsako deseto kožo od živali, ki so bile vjete v okoliših njegovega kraljestva; seveda je to bilo za časa, ko so se še nahajale na Angleškem dragocene živali. Ker pa še ta postava obstoji, zamore tudi sedanjí kralj zahtevati kožo od zajcev ali enakih živali, kar bi se mu seveda moralo ugoditi.

Pogrebni obredi v Novi Gvineji. Pri pokopovanju mrlčev v Novi Gvineji se vrše zelo čudne ceremonije. Mrlčica postavijo tako, kakor bi bil še živ, okrase ga z živalskimi kožami in ga dobro namažejo s sokom kokosovega oreha. Grobokopi, katere imenujejo Papaneci Kalliana, izkopljejo nato jama in postavijo mrlčico niti tako kakor da bi bil živ. Ono mesto, kjer se ima izkopati jama, poprej popolnoma pokrijejo, da jih pri tem delu ne vidi nihče. Po končanem pogrebu se prične očiščevanje grobokopov. Banane pomešane z nekim drugim sadom ki se imenuje taro, skuhamo v loncu in si s tem namažejo roke, ostalo pa obesijo na kako drevo ob morju. Nato vsadijo med raznimi obredi na prstu nekaj banan in taro, da bi nasadi, ki jih nimajo grobokopi doma, tudi dobro uspevali. Med grobokopi vlada namreč vera, da bi se posušili vsi njihovi nasadi, če bi se ne očistili, ker so se dotaknile njihove roke mrlčice. Kokosov oreh, s katerega sokom so namažali mrlčico, puste še tri do štiri tedne viseti. Vsi sorodniki umrlega se podajo nato slovesno opravljeni k obrežju ter vržejo omenjeni oreh v morje in z njim vred tudi vse ribiško orodje. Če se tisto leto malo rib ujamejo pravijo: „Naš sorodnik je bil slab človek.“ Če je pa ribji lov obilen, slavijo umrlega kot dobrega človeka, ki jim je prinesel srečo. Na dan smrti se vsi sorodniki začnejo mazati z ogljem in se ne osnažijo, dokler ne mine čas žalovanja. Če umre mož, potem morajo žena in otroci tri leta žalovati, in ne smejo jesti niti banan, niti svinjskega mesa. Vdovo zaprejo v hišo, tako da mora v temi bivati; če gre pa na delo, ne sme nikogar pogledati in ogovoriti. Nič boljšeje nimajo možje, katerim žene umrejo. Mnogo jih umre že pred preteklo žalovalne dobe radi bolezni, ki jih povzroči kožna nesnaga. Otroci ne smejo stopiti na polje, ki ga je umrla oče obdeloval, ne smejo jesti sadov onega polja ne piti vode, ki teče po onem polju. Vsi nasadi pokojnega se navadno posekajo in opustošijo.

Nemiri na Hrvaškem.

Revolucija v Zagorju.

Kakor smo že včeraj poročali, nastal je v Ljubljano velik upor. Naval

na mesto je trajal od 9. ure zvečer do jutra. Kolikor nam je znano, napadli so seljaki mesto od vseh strani. Što s puškami oboroženih kmetov je zaprlo vse poti, ki vodijo v mesto. En oddelek seljakov je potrgal vse brzojavne žice, ki vodijo v Varaždin, drugi oddelek je zasedel vse madjaronske hiše, zaprl vrata in ni pustil nobenega madjarona na ulico. Ostali kmetje so se razdelili v tri čete, od katerih je prva udarila na hranilnico, ki je v rokah madjaronov, druga je navela na občinski urad, a tretja na drž. okr. oblast. Hranilnica je razrušena do temelja. Ker niso mogli prodreti močnih železnih vrat, razbili so z sekirami okna, a tudi sedaj niso mogli prodreti v poslopje, ker so okna zavarovana s močnimi križi. Nato so pa vrgli dinamit skozi razbito okno, ki je razrušil vso sprednjo stran poslopja in del strehe. Sedaj so udrti notri, razbili vso opravilo, in sežgali vse knjige in spise. Blagajne se pa niso dotaknili, kar je zelo značilno. Iz tega izprevidimo, da je narod hrvaški toliko zrel, da ne napada madjaronskih hiš iz ropateljnosti, ampak zato, da si izvojuje ljubo svobodo, katero mu odreja madjaronski policijski sistem. Madjaroni v Ljubljano so hoteli brzojavno pozvati vojaštvo na pomoč, a so takoj izprevideli, da na ta način ne bodo nič dosegli, ker so seljaki brzojavne žice potrgali. Na to so pa hiteli z vozom po ovinkih v Varaždin po vojaško pomoč. Prišli ste dve stotnji vojakov in dva eskadrona ulancev, seveda propozno. Na vsak korak je prišlo nato do spopada med kmeti in vojaštvom, na obeh straneh se je hudo streljalo. Koliko je ubitih in ranjenih, se ne ve. Šele krog 4. ure zjutraj se je posrečilo v jakom iztirati seljake, a tudi zunaj mesta je prišlo do krvavih spopadov. Bila je to prava slika boja. Kmetje pa se niso pomirili, ampak so naslednji dan vnovič udarili na mesto. Orožništvo se je moralo umakniti prehudi sili in tudi iz Varaždina došlo vojaštvo ni dosti več opravilo, vsled česar se je naslednji dan (23. t. m.) izdala naredba s katero se nad okrajem ljubljanskega upravnega kotara, županije varaždinske proglasa preko sod. Naredbo je izdal v imenu bana podban Krajcovic na podlagi §§ 370 in 271 kaz. z. dogovorno s predsednikom kr. stola sedmorice radi zločinov ustaje, umorov, „razbojstva“, požiganja in javnega nasilja. — Vest o proglašenju prekega sode na ljudstva nič presenetila, temveč ga je še bolj razburila, da se pripravljajo na hujši boj. Naval na mesto Ljubljano zelo vpliva na ljudstvo po celem Zagorju, take da bo najbrž proglašen v kratkem preko sod nad celim Zagorjem od Varaždina pa do Zagreba. Madjaronska vlada je v odsojnosti bana Khuena v veliki zadregi. Zadnje proglašenje prekega sode pač ne bo dobro vplivalo na „interesantne razmere“ grofa Khuena.

Madjarski pandur bo zmagal.

Vsa madjarska liberalna stranka je za Khuena, kakor izprevidimo iz njenih glasil. S svojim znanim kramarskim obnašanjem se je znal prikupiti tudi vodjam madjarske opozicije Hrvatje se tega zelo vesele, ker se bodo rešili moralno propale osebe Košutovci so mu prigovarjali, naj razvije svoj program. Osnova njegovega programa je danes najbrž že obelodanjena. Zelo koristni taktiki Hedervaryja pomoč grofa Szella in simpatije stranke grofa Andassyja, ki je velik prijatelj madjarskih staroliberalcev. Značilno je dalje, da tudi uradne madjarske „Narodne novine“ pišejo v tem oziru v prilog bana, iz česar izprevidimo, da bi se ga celo madjaroni radi rešili. Seveda tega niso hoteli sedaj javno kazati, ker vsa stvar še ni bila gotova. Hrvatje se čudijo brezobzirnosti banovi, ki je na vprašanje ogrskega državnika, zakaj so nastali nemiri in bodo li še dolgo trajali, odgovoril, da se bo mir takoj povrnil in deželo, čim se finančne razmere izboljšajo. Hrvatje po vsej pravici lahko vprašajo tega tirana, zakaj je sedel dvajset let na banski stolici. Saj je imel vso moč v rokah in in bi lahko uredil finančne razmere. Seveda on je raje hodil po petdesetkrat na leto s svojimi mamelukli v Budimpešto, pa ne za to, da bi branil pravice hrvaškega naroda, ampak da bi igral tam gentlemana in zastopal v „Os-Budavaru“ veliko madjarski državni absurd. Radovedni smo, kako bodo vsprejeli merodajni faktorji zadnje proglašenje prekega sode v Ljubljano, ko so vendar banu namignili, naj naredi že enkrat mir na Hrvaškem. To je tudi dokaz, koliko simpatij živi ban med Hrvatji, ki mu voščijo „srečen“ pot iz dežele, da bi se nikdar več ne povrnil na Hrvaško; kajti če bi jih še dalje vodil za nos, ne bo samo on, ampak cela monarhija doživela neugoden udarec na slovanskem jugu. Tudi mi Slovenci se zgražamo nad tolikim prelivanjem krvi na Hrvaškem in odločno zahtevamo, da se že vendar enkrat odstrani ta tiran s političnega ozorja ne samo na korist Hrvaške, ampak na korist monarhije in njenega ugleda pred celim civiliziranim svetom.

Dogodki v Srbiji.

Odpotovanje kralja Petra iz Zeneve.

V ponedeljek zvečer je zapustil kralj Peter Zenevo ob velikih ovacijah mnogobrojnega občinstva. Kralju je bilo poklonjenih mnogo krasnih šopkov. Ko se je začel vlak pomikati, je zaklical kralj: „Živela Švica!“ Splošno se je kralj najprisrčneje poslovljal od ondotne ruske in srbske kolonije in meščanstva.

Posvetovanje zarotnikov.

Srbski oficirji, ki so se udeležili zarote, so imeli dne 22. t. m. posvetovanje, kaj se naj zgodi, ako bi kralja zunanji vplivi vkljub sklepu skupščine prisilili, da bi postopal proti zarotnikom. Sklenili so, v tej zadevi se spraviti s pota, kar bi moglo kralju delati kakršnekoli neprilike. Polkovnik Mišić, vodja zarotnikov, je izjavil, da je pripravljen se ustreliti, ako bi se s tem moglo zadostiti umorom. Kralj pa najbrže niti ne misli na kaznovanje, kar kaže, da je tri oficirje, ki so mu prideljeni v častno službo, takoj povišal.

Nova srbska vlada.

Ministrstvo je sklenilo, takoj odstopiti, ko dospe kralj v Belgrad. Dvomljivo je, ali bo kralj obdržal sedanjo vlado, ki je nekaka revolucijska. Bolj gotovo je, da sestavi uradniško ministrstvo.

Pomiloščenje političnih zločincev.

Justični minister bo predložil kralju kot prvo predlogo glede pomiloščenja vseh političnih zločincev, ki so žrtve kralja Milana in Aleksandra.

Kralj Peter v Inomostu.

Včeraj zjutraj se je pripeljal srbski kralj v Inomost, kjer mu je priredilo 78 srbskih in hrvaških dijakov prisrčne ovacije. Kralj se je zelo topla izražal o simpatijah, ki so mu jih izkazovali med vožnjo po celi Švici.

Kralj Peter o položaju.

Poročevalec „Neue Freie Presse“ je imel med vožnjo razgovor s srbskim kraljem. Kralj je rekel, da ga zahteve nekaterih velesil, naj bi kaznoval zarotnike, spravljajo v težaven položaj. On da je ustavni vladar in mora rešpektirati sklep narodne skupščine, ki je izrekla armadi zahvalo. On ne more iti v nasprotje z zakonito korporacijo. Sicer pa so se ti sklepi storili pred njegovo izvolitvijo. O svojem programu je rekel kralj: delati, blagostanje dežele povzdigniti in v to zastaviti vse sile.

Odpovedane diplomatske zveze.

Razun Angleške in Nizozemske sta tudi Francoska in Turška odpoklicali svoja zastopnika iz Belgrada. Vsi ti poslaniki so se odpeljali pred odhodom kralja. Tudi Nemčija je naročila zadnji trenutek svojemu zastopniku, da se ne sme udeležiti kraljevega sprejema.

Obiski kralja Petra.

Govori se, da bo novi srbski kralj še tekom tega poletja obiskal carja v Peterburgu ter Rim in Cettinje.

Protisrbske demonstracije v Peterburgu.

Pri neki veselici v „Aquarium“ v Peterburgu je občinstvo hrupno demonstriralo proti navzočim srbskim častnikom. Obmetavali so jih z repo, krompirjem in kostmi, dokler niso Srbi zapustili dvorane. Sploh se kaže v Peterburgu sovraštvo zoper Srbe. „Sveta“ je priobčil zelo oster članek proti belgrajskemu metropolitu Inocenciju, ki je imel za hvalno mašo in nagovor po umorih.

Zapuščina kralja Aleksandra.

Kralj Aleksander je imel obsežna posestva na Rumunskem, ki jih je podedoval po svoji stari materi Mariji Catargi, materi kralja Milana. Ker se je zvedelo, da misli srbska vlada ta posestva prodati, si je kraljica Natalija najela odvjetnika, ki ima nalog, posestva ohraniti le ojej kot edinemu zakonitemu dediču.

Turški listi o srbskih umorih.

Sedaj šele so začeli turški listi, očitno po ukazu sultana, pisati o belgrajskih umorih. Vsi listi obsojajo umor. Dosedaj niso turški listi ničesar pisali o kraljevih umorih. O umorjenem italijanskem kralju so pisali, da ga je zadel kap, avstrijska cesarica je umrla za črevesnim katarom itd.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 24. junija. Cesar se je povrnil danes iz Brucka, kjer je

včeraj inspiciral ondotno vojaško taborišče.

Dunaj 24. junija. Državni zbor se danes še ne odgodi, temuč bo imel še seje jutri in pojutrišnjem. V soboto prinese „Wiener Ztg.“ odgoditev.

Dunaj 24. junija. Nemška ljudska in napredna stranka sta sklenili koalicio z antisemiti. Tudi katoliška in vsenemška stranka sta se povabili za taktično postopanje.

Dunaj 24. junija. Združena srbsko, hrvaška, slovenska omladina proslavlja oduševljeno zasedanje kralja Petra na srbski prestol „Slovenija“.

Dunaj 24. junija. Kralj Peter I. je prišel danes ob 10. uri na Dunaj ter se po 23 minutnem odmoru peljal proti Budimpešti. Sprejem na kolodvoru je bil prav priščen.

Praga 24. junija. Rektorjem nemškega vseučilišča je izvoljen benediktinec profesor dr. Virgil Grimmich.

Budimpešta 24. junija. Ban Hedervary se je v vseh zahtevah podvrgel opoziciji. Dovolil se le dosežanje števila rekrutov in ne en mož več. Ban je imel vsekar inštrukcije, v skrajni sili tako daleč popustiti. Liberalna stranka je jako nezadovoljna, češ, pod takimi pogoji bi tudi Szell bil dosegel potrebne vspehe. Hedervary je prišel na Dunaj cesarju poročat.

Belgrad 24. junija. V zapuščini kralja Aleksandra so se našla pisma, ki znova hudo kompromitujejo kralja in kraljico Drago.

Književnost.

„Popotnik“ ima v st. 6. sedečo vsebino: I. V. Bežek: Ad nterim! III. 2 Dr. Jos. Tomišek: Slovno povratno razmerje v šoli in vedi. (Konec). 3. Razgled. Listek 190. Pedagoški paberki 191. Kronika.

Gospodarstvo.

Izdelovanje kondenzovanega mleka. — prodaja se obično v obliki praška — je sicer jako natančno in zelo drago, ker požro stroji neznanske svote denarja, a pravi podjetnik se tega ne straši!

Kondenzovano mleko se lahko uporabi mesto običnega mleka, osobito v vročih deželah, kjer se navadno mleko izpridi. Kaj posebno ugodno je za vojaštvo in ladjejeve. Na Nemškem ga splošno uporabljajo sladščičari, pri nas pa imajo še ljudje deloma predsojke, deloma pa sploh ne vedo, da eksistuje in zaka eksistuje.

Znamenito je kako imenitno se tako tovarniško podjetje izplača. Na Nemškem doseže splošno 10% dobička od naloženega kapitala. Prodajalec mleka pa dobi za mleko 13 vinarjev, kar je za naše razmere na ravnost kolosalno. A pripomniti moramo, da se plača kmetu ali živinorejcu mleko na njegovem domu po 13 vinarjev! Umevno je, da bi podjetje, ki bi se recimo danes zasnovalo na Slovenskem, ne moglo takoj tako kresno uspeti.

Vprašanje nastaja še, kje bi bila za stvar ugodna tla? Debata avstrijskih agrarcev je potrdila prof. dr. Adametzovo trditev, da ni mogoče ustanoviti take tovarne v alpskih krajih, ker je tamkaj (Tirolska) že jako ukoreninjeno sirsarstvo in bi tudi plansarstvo ob poletnih časih neugodno vplivalo na njegov razvoj, a tudi ne v industrijski pokrajini, kjer se živina krmi z različnimi industrijskimi ostanki. Isti niso normalno krmilo ter vpliva na mleko jako slabo. Mleko dobljeno od normale krme ima namreč v sebi glivice, ki onemogočujejo predelovanje v dobro, kondenzovano mleko. Dvorni svetnik dr. Kaltenegger je direktno utemeljeval, da bi bile za tako podjetje kakor nalašč pokrajine v vshodnih iztokih alp, torej Koroška, Štajerska. Mipa grem še naprej in priklopimo tudi Kranjsko in Goriško! Tudi tukaj je krma normalna, tudi tukaj bi se dalo koncentrirati na dan 20 tisoč litrov (toliko jih je nameč za poljenje neobhodno potrebno) mleka. Zasnova tovarne govori tudi potreba, da bi slovensko mlekarstvo prišlo v kratkem do zanesljivega obetanka.

(Dalje prih.)

Poslano.*)

K notici, katero je svoječasno »Slovenec« prinesel, da so neki potniki za vožnji list v Cleveland Ohio in sicer eden za 119 gld. in drugi za ravno isti vožnji list 139 gld. plačali, javljam, da se to tudi v moji pisarni ni zgodilo, ker je to nemogoče.

Ed. Šmarda
konces. potovalna pisarna
Dunajska cesta št. 6.

*) Za vsebino tega spisa je ardnostvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Borzna poročila.

Ljubljanska
»Kre ditna banka« v Ljubljani.

Gradni kurzi dunaj, borze 24. junija 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Flgor
42% majeva renta	100 20	100 60
42% srebrna renta	100 10	100 30
42% avstr. krona renta	100 60	100 80
42% zlatata	120 95	121 15
42% ogrska krona	99 40	99 60
42% zlatata	120 55	120 75
42% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
42% posojilo mesta Spljeta	100 —	—
42% Zadra	100 —	—
42% bos. herc. žel. pos. 1902	101 —	101 90
42% češka dež. banka k. o.	99 90	99 90
42% ž. o.	99 60	99 90
42% zast. pis. gal. d. hip. b.	101 —	101 25
42% pešt. kom. k. o. z	—	—
42% 10% pr.	106 70	107 70
42% zast. pis. Innerst. hr.	101 —	102 —
42% ogr. centr.	—	—
42% deželne hranilnice	100 50	101 —
42% zast. pis. ogr. hip. b.	100 —	100 70
42% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
42% češke ind. banke	—	—
42% prior. Trst-Poreč lok. žel.	85 50	85 50
42% dolenskih železnice	99 50	99 75
42% juž. žel. kap. 1/2 1/2	307 75	309 75
42% av. pos. za žel. p. o.	101 —	101 50

Srečke	1854	1860	1864
Srečke od leta 1854	165 —	175 —	185 —
" " " 1860	182 50	184 50	245 —
" " " 1864	245 —	250 —	250 —
tizsko	155 50	157 50	276 —
zemlj. kred. i. emisije	276 —	280 —	269 50
II.	269 50	274 —	257 —
ogrsko hip. banke	257 —	261 —	85 50
srboske 3 frs. 100 —	85 50	89 50	123 —
turške	123 —	124 —	18 70
Srečke	18 70	19 70	436 —
Kreditne	436 —	440 —	84 25
komoske	84 25	85 25	75 —
Krakovske	75 —	79 —	70 —
Ljubljanske	70 —	73 —	54 40
Avstr. rud. križa	54 40	55 40	26 50
Ogr.	26 50	27 50	68 —
Budolfove	68 —	71 50	79 —
Saichurške	79 —	81 —	452 —
Dunajske kom.	452 —	—	82 25
Debitne	82 25	83 25	669 —
Južne železnice	669 —	670 —	1626
Državne železnice	1626	1636	658 75
Avstro-ogrsko bančne del.	658 75	659 75	726 —
Avstr. kreditne banke	726 —	729 —	251 —
Ogrske	251 —	262 —	651 —
Novosotske	651 —	653 50	370 —
Premogokop v Mostu (Brux)	370 —	371 —	1610
Alpske montan	1610	1620	464 —
Praske želez. ind. dr.	464 —	465 —	375 —
Rima-Murányi	375 —	379 —	353 —
Trboveljske prem. družbe	353 —	355 —	152 —
Avstr. orožne tovr. družbe	152 —	156 —	11 31
Češke sladkorne družbe	11 31	11 35	19 06
Valute.	19 06	19 08	23 47
C. kr. cekin	23 47	23 54	23 89
20 franki	23 89	23 97	117 35
30 marke	117 35	117 55	95 10
Sovereigns	95 10	95 30	253 —
Marke	253 —	254 —	—
Laski bankovci	—	—	—
Rubliji	—	—	—

Zitne cene v Budimpešti.
dne 23. junija 1903.

Termin.	za 50 kg	K	7 44
Plavica za oktober	50	6 23	6 23
30 franki	50	6 28	6 28
Koraza	50	6 37	6 37
" " avgust	50	6 35	6 35
" " maj 1904	50	6 37	6 37
Oves	50	5 49	5 49
" " oktober	50	5 49	5 49

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogih desetletij dobro znane, pristnega »Mollvege Seiditz-praska«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštenu povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepatat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

1 (10-9)

„Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.

16 Dobiva se povsod. 705

Se dobiva povsod!

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Crème

16 vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepečuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodlom 1 K.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinejših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu (204-23)

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. M. Novak v Kamniku 5 K, po veseli družbi »pri Kendi« v pušico dejani in iste zopet izstreseni denar. — Vašo željo prijavimo gosp. b'agajniku C M družbe. — Živeli!

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 206 2. Srednji arčni tlak 736 0 mm.

Juni	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetro vi	Nebo
23.	9. zv.	735 9	14 8	sl. jvzhod	jasno
24.	7. zj.	736 1	11 4	sl. jvzhod	jasno
	2. pop.	734 4	23 0	sr. jvzhod	jasno

Srednja večerajšnja temperatura 16 6°, normale: 18 6°. Mokriina v 24 urah: 0 0 mm.

Nobeno ceneno bazarno blago, edino le precizijske fabrikate in odlične novosti ima katalog iz leta 1903 s 600 slikami.

Dobi se na zahtevno takoj zastoj in poštino prosto pod naslovom

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

Večletni depositér

išče v tej stroki služba v mestu.

Kavcije lahko založi do 10.000 kron.

Ponudbe na upravištvu »Slov. Narod« pod »depositér«.

(1604-3)

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinjstva, ekonomije i. t. d. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolje priznana tudi kot najboljše in najtrpežnejše izdelke. Največja prihranitev goriva. Specialiteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franko proti doposlani znamki.

(852-26)

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“

S. Goldschmidt & sin

Wels 18. Goranje Avstrijsko.

Odda se dveje lepih stanovanj

vsako obstoji iz dveh sob, kabineta in pritliklin. Eno stanovanje se odda s 1. julijem, drugo pa za avgustov termin.

Več se izve na Dunajski cesti št. 60.

(1634-3)

Kuhalnik na špiritov plin „OECONOM“

je nepogrešljiv za vsako gospodinjstvo, 745 10

popolnoma nenavaren. Brez stenja! Se dá regulirati! Štedljiva poraba! Trdno zlit kovinski deli. Izvedba za en plamen in za dva plamena, in sicer broniran, niklast ali emajliran. Ceniki o kuhalniku in likalniku brezplačno in franko.

Pristen samo pri

Johannes Heuer

Dunaj, IV., Mühlgasse 3.

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastliniki sok, kateri teče iz breze, ako se navrtja njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer ž njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luske od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kóžave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pega, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodlom vred gld. 1 50.

(871-6)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOL-MILO

Najmilejše in najdobrodejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-Ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poština naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Moško in damsko kolo

slednje prav fino in malo rabljeno, se prodasta pod roko. (1662)

Več pove sluga na dirkališču

Mala trgovina

katero lahko tudi ženska oskrbuje in ki daje mesečno povprečno 35 gld. čistega dobička se radi bolehnosti takoj proda.

Naslov se izve pri upravištvu »Slov. Narod«.

(1652-2)

Ob pričetku sezone! Razkosana srna

dobi se pri (1592-2)

Franu Lovše

mesarju na Jurčičevem trgu.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

1124-10

Fred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Moško in damsko kolo

slednje prav fino in malo rabljeno, se prodasta pod roko. (1662)

Več pove sluga na dirkališču

Mala trgovina

katero lahko tudi ženska oskrbuje in ki daje mesečno povprečno 35 gld. čistega dobička se radi bolehnosti takoj proda.

Naslov se izve pri upravištvu »Slov. Narod«.

(1652-2)

Ob pričetku sezone! Razkosana srna

dobi se pri (1592-2)

Franu Lovše

mesarju na Jurčičevem trgu.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI

1124-10

Fred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Posestvo v Savinski dolini.

Ker se nameravam preseliti v drug kraj, prodam svoje posestvo, ležeče v enem najlepših krajev Savinske doline. Posestvo obstoji iz več mladih hmeljnikov, vinograda, sadonosnikov, njiv, travnikov in malega parka. Velika hiša s krasnimi stanovanji, najlepšim razgledom po Savinski dolini in v veliko, čez vse evropsko trgovino, ki ima 60—70.000 K letnega prometa; poleg so tudi pospodsarska poslopja, kar je vse v najboljšem stanu. Natančnejši pogoji pismeno. Naslov pod E. M. O. poste rest., Celje. 1637-2

V Ameriko

je najkrajša, najprijetnejša in najcenejša vožnja čez Francosko

Havre — New-York ali Antwerpen — New-York, Havre — Philadelphia ali Antwerpen — Philadelphia.

Natančnejša pojasnila in cene nannanja radovoljno in zastoj (1204-9)

Ivan Bihelj

zastopnik generalne agenture (za celo Švico) v Buksu (meja) zraven kolodvora.

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastliniki sok, kateri teče iz breze, ako se navrtja njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim putem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer ž njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luske od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kóžave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pega, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodlom vred gld. 1 50.

(871-6)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOL-MILO

Najmilejše in najdobrodejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-Ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poština naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Najboljše spanje

z blaženim čutom v želoden podeli zvečer

požirek Klauer-Jevega

„Triglava“.

Edino pristen pri (11-151)

Edmund Kavčič-u

v Ljubljani, Prešernove ulice

v steklenicah po K 4—, 2-20 in 1-20.

Išče se lokal

s kuhinjo za takoj, ali v kratkem času v Ljubljani oziroma Sv. Petra predmestju, blizu kolodvora ali vojašnice. (1452-12)

Ponudbe sprejema iz prijaznosti upravištvu »Slov. Narod«.

Na prodaj ste 2 hiši

v Mošnjah št. 4 in št. 39

obe v prav dobrem stanju, jedna hiša je za gostilno, druga za goste. Tudi je nekoliko vrta zraven. Cena zmerna.

Več pove lastnica **Marija Pogar** v Mošnjah št. 4, pošta Radoljica.

(1605-3)

Trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika, izurjen v manufakturni, specerijski in železni stroki, star 20 let, želi svojo dosedajšnjo službo premeniti in vstopiti v kakšno večjo trgovino v Ljubljani ali kakšnem drugem mestu.

Naslov pove upravištvu »Slov. Narod«.

(1641-2)

Milijone dam

uporablja „Feeolin“.

Vprašajte svojega zdravnika, ali ni „Feeolin“ najboljše lepilo za polt, lase in zobe! Najbolj nesnažen obraz in najgrše roke zadobijo aristokratsko finost in obliko po uporabi „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško milo, obstoječe iz 42 najbolj zlatih in svežih zelišč. Jamčimo, da tudi gube in vraske na obrazu, ogrci, mozolci, rdečica nosu itd. po uporabi „Feeolina“ brez sledu izginejo. — „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za snaženje, gojenje in lepšanje las, preprečuje izpadanje las, plešatost in glavine bolezni. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo čistilno sredstvo za zobe. Kdor uporablja redno „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Mi se zavezujemo, da takoj povrnemo denar, ako ne bodele takoj popolnoma zadovoljni s „Feeolinom“. Cena za 1 komad K 1—, 3 komadi K 2 50, 6 komadov K 4—, 12 komadov K 7—, — Poština pri enem komadu 20 h, od 3 komadov naprej 60 h. — Po poštenu povzetju 6

Vodno zdravilišče
Kopališče Kamnik na Kranjskem. Najlepša gorska lega, nullo podnebje zavarovano proti vetru.
Popolno vodno zdravljenje, solne kopele, suhovoča zračna zdraviljenja, kopele z ogljenčeno kislino, masaže, gimnastika in elektr. zdravljenje.
Zmerne cene. Začetek seziže 15. maja. Navodila daje ravnateljstvo zdravilišča.
(1515-6) Zdravniški vodja: U. m. dr. Rudolf Kanne.

Velika, več let obstoječa in dobro idoča

prodajalna

se odda radi rodbinskih razmer takoj v najem pod najugodnejšimi pogoji. Lokal leži poleg glavne ceste, blizu železnične postaje, na najlepšem prostoru v večjem farnem kraju na Dolenskem. (1627-2)
Natančnejši naslov pove iz prijaznosti upravištvo »Slov. Narodna«.

Pozor! Pozor!
Ravnokar je izšla:

Magdalena

prevod znamenitega pesniškega dela slavne Čeha J. S. Machar-ja, ki je doživelo v izvirniku že dve izdaji in ki se prevaja tudi na druge slovanske jezike. 292 strani obsežna knjiga je izšla kot

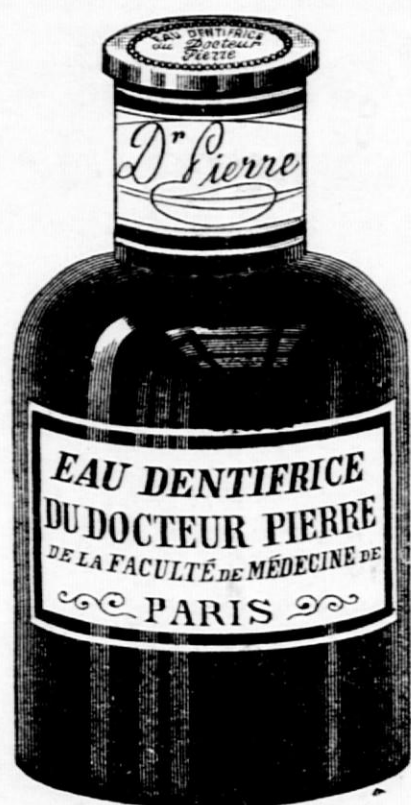
I. zvezek Ljudske knjižnice
v založbi »Naših zapiskov« v Ljubljani.
Cena 2 kroni. (1621-2)

Dobiva se po ljubljanskih knjigotlačnicah (Kleinmayr & Bamberg, Giontini, Schwenner) in pri upravištvo »Naših zapiskov«, Ljubljana, Stari trg št. 13, III. nadst.

II. zvezek »Ljudske knjižnice« izide konec junija. Obsejal bo: »Občinski socializem«. Cena 70 h.

Še nekaj števil izišlih »Naših zapiskov, socialne revije« imamo v zalogi. Letnik (12 števil) končan meseca julija. Stane na leto s poštnino 2 K 80 h.

GRAND PRIX
Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (231-43)

NOVO! NOVO!

Likalnik
kuri se s spiritom!

Najboljšo vrsto priporoča (1602-3)

Val. Lapajne
trgovina z železom v Idriji.

Cena za 1 komad 7 kron.

Brez vsakega duha in dima, torej glavobol izključen!

Porabi se na uro približno 2/10 l spirita.

Najcenejša kurjava za likanje.

Naznanilo.

Ker se bode trgovina podpisana v najem dala in da se v to svrho v njej nahajajoča se zaloga, obstoječa iz

manufakturnega, galanterijskega, železninskega, papirnega in drugega blaga

kolikor megoče zmanjša, se bode ista od 1. julija naprej po lastni kupni ceni in deloma, kar je starejšega, tudi pod to ceno oddajala.

(1660-1)

P. Kraigher, Postojina.

Zgradba nove štirirazredne ljudske šole na Koroški Beli.

Zmanjševalna dražba se bode vršila dne 30. junija 1903 dopoldne ob 10. uri v šolskem poslopju na Koroški Beli, postaja Javornik (Gorenjsko).

Proračunjena cena znaša 41.886 K 49 h.

Pogoji n-črti in proračuni se lahko vpogledajo pri šolskem vodstvu na Koroški Beli.

Položiti bode treba 5%, oziroma 10% varščino

Krajni šolski svet na Koroški Beli

dne 22. junija 1903.

(1655-2)

Pritlične lokalitete na Dunajski cesti št. 11
je oddati s 1. avgustom. (1642-2)

Vpraša se v I. nadstropju na levo.

Naročajte izborno (1384-11)

Ljubljansko delniško pivo

iz pivovaren

v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema

Centralna pisarna v Ljubljani, Gradišče štev. 7.

Naznanilo!

Podpisana s tem slavnemu p. t. občinstvu in gg. popotnikom najuljudneje naznanja, da je z dnem 1. junija t. l. prevzela znani

„hotel k jagnjetu“
v Zagrebu, na vogalu Nikoličeve in Gajeve ulice

ki je popolnoma prenovljen ter ima sobe z najprimernejšim komfortom.

Za dosedanje naklonjenost in obisk v „hotelu Liebold“ se zahvaljujem in ob enem občan, v sedanjem hotelu z izvrstno kuhinjo, najboljšim vinom ter Budevečkim pivom proti zmerni ceni in z najtočnejšo postrežbo vstreči.

Velespoštovanjem udana

Doljan

prej „hotel Liebold“.

(1588-4)

Za pomlad in poletje.

(1325-12)

Moj novi

ilustrovani cenik klobukov za dame, deklice in otroke

razpošiljam brezplačno.

Izdelovanje in popraviljanje točno in po najnižji ceni.

Henrik Kenda, Ljubljana, Mestni trg 17.

Globin

je najboljšo čistilno sredstvo za lično obuvalo.

Globin napravi usnje voljno in trpežno, z njim se hitro doseže najlepši lesk.

Nenadomestljivo sredstvo za ohranitev ševrin-usnja, Box- in Calf usnja ter lakovega usnja. (1623-2)

V zalogi imajo črnega in barvanega trdko:

Ivan Jebačin, trgovina s spec. blagom. C. C. Holzer, trgovina s spec. blagom. Jos. Kordin, trgovina s spec. blagom. Anton Korbar (Iv. Fabiana nasl.), trgovina s spec. blagom. Edmund Kavčič, trgovina s spec. blagom. Mihael Kastner, trgovina s spec. blagom. Peter Lassnik, trgovina s spec. blagom. A. Lilleg, trgovina s spec. blagom. Josef Murnik, trgovina s spec. blagom. Vaso Petričič, trgovina s galant. blagom. Karl Planinšek, trgovina s spec. blagom. Viktor Schiffer (Iv. Ev. Wut-scher-ja nasl.), trgovina s spec. blagom. Anton Stacul, trgovina s spec. blagom. Julija Stohr, trgovina s čevlji. Josip Seunig, trgovina z usnjem. A. Sarabon, trgovina s spec. blagom. Ivan Stritar, trgovina s spec. blagom. Alojzij Sušnik, trgovina s spec. blagom. Zaloška cesta št. 15.

Otvoritev v soboto, 30. maja t. l., v Ljubljani, Stari trg št. 15.

Bratje Novakovič

lastniki vinogradov na otoku Braču in v makarskem primorju v Dalmaciji

uljudno naznanjajo sl. občinstvu stolnega mesta Ljubljane

da so otvorili v soboto, dne 30. t. m.

Prvo uzorno skladišče dalmatinskih vin

v Ljubljani, na Starem trgu 15

ter se uljudno priporočajo v izdatna naročila. — Na izbero imajo izključno pristna, izbrana vina lastnega pridelka po različni primerno nizki ceni.

(1487-8)

Vzorci vina za poskušnjo, ceniki in natančnejša pojasnila dajejo se rade volje v skladišču na Starem trgu št. 15.

Na željo oziroma zahtevo dostavlja se naročeno vino franko na dom.